

CULTUURRAAD
VOOR DE
NEDERLANDSE CULTUURGEMEENSCHAP

ZITTING 1975-1976

28 DECEMBER 1975

ONTWERP VAN DECREET
tot bescherming van monumenten en landschappen

VERSLAG
namens de Commissie voor culturele promotie
en het cultureel patrimonium
uitgebracht door de heer R. LECLUYSE

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft het vraagstuk van de monumenten en landschappen, tijdens de behandeling gewijzigd in de problematiek van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gedurende 18 vergaderingen zeer grondig besproken.

Ten einde te voorkomen dat voor de uitwerking van de technische bepalingen telkenmale de gehele commissie zou moeten aanwezig zijn droegen verscheidene van deze vergaderingen het karakter van een werkvergadering waar uiteraard geen stemmingen plaatsgrepen.

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer J. Van Elewyck.

Vaste leden : de heren :

M. Coucke, O. De Mey, J. De Seranno, R. Lecluyse, M. Smeers, juffrouw R. Steyaert, de heren F. Vangronsveld, M. Van Herreweghe, A. Verbist, G. Verhaegen;
H. Adriaensens, B. Cools, E. Coppens, A. De Rore, J. Van Elewyck;
F. Blancquaert, A. De Beul, **G. Van In**, O. Van Ooteghem;
L. De Grève, S. Février, Jean Daems, Jos Daems.

Plaatsvervangers : de heren :

M. Bode, F. De Bondt, M. Dewulf, H. Suykerbuyk, A. Vandenabeele; mevrouw J. Adriaensens, de heren P. Ghysbrecht, D. Van Daele; L. Claes, E. Raskin;
F. Boey, P. De Clercq.

Zie :

15 (B.Z. 1974) :

- **Nr. 1 : 122 (1973-1974) — Nrs. 1 tot 5**
- Nrs. 2 en 3 : Amendementen
- Nrs. 4 tot 9 : Subamendementen

Bij uw commissie werden de volgende stukken ingediend :

Zitting 1973-1974

122 —	Nr. 1	Ontwerp van decreet tot bescherming van monumenten en landschappen	Regering	9.11.1973
	Nr. 2	Amendementen	J. De Seranno H. Suykerbuyk	7.12.1973
	Nr. 3	Amendement	H. Suykerbuyk	11.12.1973
	Nr. 4	Amendementen	J. De Seranno Regering J. Van Elewyck	18.12.1973
	Nr. 5	Amendementen	A. Sledsens E. Cooreman A. Lagae A. Verbist	15.01.1974

Buitengewone Zitting 1974

15 —	Nr. 1	Ontwerp van decreet tot bescherming van monumenten en landschappen	Regering	9.05.1974
-------------	--------------	--	----------	------------------

Zitting 1974-1975

Nr. 2	Amendementen	B. Cools J. De Seranno J. Van Elewyck G. Van In	3.12.1974
Nr. 3	Amendementen	Regering	18.04.1975

Zitting 1975-1976

Nr. 4	Subamendementen	Regering en commissie	7.11.1975
Nr. 5	Subamendementen op de subamendementen voorgesteld door de Regering en de commissie.	A. De Beul	12.11.1975
Nr. 6	Subamendementen de subamendement:: voorgesteld door de Regering	1. Bob Cools II. M. Coucke III. A. De Beul	18.11.1975
Nr. 7	Subamendement op de subamendementen voorgesteld door de Regering en de commissie	A. De Beul	25.11.1975
Nr. 8	Subamendementen op de subamendementen voorgesteld door de Regering en de commissie	1. Regering II. M. Coucke J. Van Elewyck	27.11.1975
Nr. 9	Subamendementen op de subamendementen voorgesteld door de Regering en de commissie	I. A. De Beul II. Regering III. Regering en commissie	2.12.1975

HISTORISCH OVERZICHT

Op 9 november 1973 diende de toenmalige regering een ontwerp van decreet in, tot bescherming van monumenten en landschappen.

De vorige Minister van Nederlandse Cultuur had reeds op 6 april 1972 om het advies van de Raad van State, afdeling wetgeving, verzocht en dit advies werd op 13 oktober 1972 gegeven. Voor het advies zelf verwijzen wij naar het gedrukt stuk 122 (1973-1974) — Nr. 1.

Dit ontwerp van decreet tot bescherming van monumenten en landschappen, vervallen ingevolge de ontbinding van de Kamers en van de Cultuurraden op 31 januari 1974, werd op 9 mei 1974 opnieuw aanhangig gemaakt bij de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap, op grond van artikel 2, 2° lid, van het decreet van 21 juni 1972 betreffende de gevolgen van een vernieuwing van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap ten aanzien van de bij de Cultuurraad aanhangige ontwerpen en voorstellen van decreet.

EERSTE ALGEMENE BESPREKING

De toenmalige Minister van Nederlandse Cultuur heeft in de commissie eerst een algemene toelichting over zijn ontwerp verstrekt.

De bescherming van monumenten en landschappen werd in België voor het eerst wettelijk geregeld door de wet van 7 augustus 1931, gewijzigd door het decreet van 13 juli 1972. Deze wetgeving heeft grote diensten bewezen.

Niettemin is zij thans achterhaald en om die reden werd een nieuwe tekst opgesteld door een commissie ad hoc, onder voorzitterschap van de heren M. Naessens en W. Debrock.

In deze commissie hadden ook zitting vertegenwoordigers van de verschillende betrokken ministeriële departementen en van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen.

Enkele belangrijke opties werden door de toenmalige Minister uiteengezet :

a) het eigendomsrecht mag geen hinderpaal zijn voor de bescherming;

b) de begrippen « monumenten » en « landschappen » worden nader en op nauwkeuriger wijze omschreven;

c) een lijst zal worden opgesteld van de monumenten en landschappen die voor bescherming in aanmerking komen;

d) de procedure tot het nemen van een koninklijk besluit tot bescherming van een monument of landschap wordt versoepeld.

Een lid deed onmiddellijk opmerken dat de monumenten- en landschapszorg inzake bevoegdheid een grensgebied vormt : sommige aspecten behoren tot de bevoegdheid van de Wetgevende Kamers, andere tot die van de Cultuurraad. Verder was er op een bepaald ogenblik sprake de bevoegdheid inzake ruimtelijke ordening aan de gewestraden toe te wijzen. De Minister meende dat dit geen beletsel moet zijn om vooruit te gaan : de Cultuur-

raad kan alvast doen wat mogelijk is, nl. een decreet aannemen waarvan de bepalingen tot zijn bevoegdheid behoren.

Een ander lid pleitte voor een verruiming van de bescherming van monumenten en landschappen. Niet alleen afzonderlijke monumenten moeten worden beschermd, maar ook « culturele entiteiten » dienen gevrijwaard te worden. De Minister antwoordde hierop dat zijn doel niet alleen is landschappen en monumenten te beschermen, maar ook ze levend te houden. Hij wees er tevens op geen fragmentarische beveiliging maar naar bescherming van « gehelen » zoals blijkt uit artikel 2, 4°, van zijn ontwerp, te willen streven.

Verschillende leden stelden de vraag of het ontwerp van decreet niet in strijd is met bestaande wetten. De Minister deed opmerken dat de Cultuurraad vigerende wetsbepalingen mag wijzigen of opheffen.

De volgende vragen en opmerkingen werden verder naar voren gebracht :

— de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschapszorg lijdt onder een ernstig tekort aan personeel;

— zou het niet wenselijk zijn de Koninklijke Commissie te verdubbelen : één voor monumentenzorg en één voor landschapszorg ?

— is ter zake geen gevaar voor centralisatie ?

— sommige beschermde gebouwen die aan particulieren toebehoren, vallen soms bij gebrek aan geldmiddelen : is een « vernieuwbouw » van overheidswege niet mogelijk ?

— is « beheer » niet even belangrijk als « bescherming » ?

— de autowegen en de hoogspanningskabels zijn de jongste jaren de voornaamste landschapsvernielers geweest.

De Minister onderstreepte tevens dat de landbouw zijn normale ontwikkeling moet kunnen volgen. Verder beklemtoonde hij dat niet alles moet worden bewaard, alleen dat wat de moeite waard is. Vlaanderen mag niet tot één groot natuurreservaat worden omgeschapen. De stadskernen moeten niet alleen worden beschermd, maar ook leefbaar gemaakt.

De Minister pleitte ook voor een decentralisatie b.v. naar de provincies toe.

Wat de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen betreft, was de Minister van oordeel dat er interferenties bestaan tussen monumentenzorg en landschapszorg. Een verdubbeling van de commissie is dan ook niet wenselijk, mede met het oog op het behoud van de eenheid in rechtspraak.

EERSTE ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 1 werd eenparig aangenomen.

In verband met artikel 2 werd de bedenking gemaakt dat om historische waarde te hebben een monument ten minste vijftig jaar oud zou moeten zijn. Hierop werd geantwoord dat ook recentere gebouwen interessant kunnen zijn.

Een lid meende dat het woord « landschap » beter vervangen zou worden door het woord « natuurmonument ».

Hetzelfde lid was van mening dat de staatsnatuurreservaten, staatsbossen en staatsbosreservaten niet aan de toepassing van het decreet zouden mogen worden onttrokken.

De Minister wees erop dat onlangs een wet op de staatsnatuurreservaten tot stand werd gebracht.

Wat betreft de provinciale commissies voor monumenten en landschappen (art. 3), werd door de Minister beklemtoond dat de oprichting ervan een deconcentratie maatregel is en geen decentralisatiebeslissing. Alle provinciale commissies zullen precies dezelfde bevoegdheid toegewezen krijgen.

Bij deze gelegenheid spraken verscheidene leden hun spijt erover uit dat de procedure van de erkenning en bescherming zo tijdrovend is. De Minister kondigde een inkorting aan van de procedureduur.

Een lid sprak zijn vrees uit dat de verschillende provinciale commissies een uiteenlopende jurisprudentie zouden hebben.

In verband met artikel 5 wees de Minister erop dat wanneer in het verleden en thans nog een aanvraag tot bescherming wordt ingediend, het betrokken monument vaak onmiddellijk wordt afgebroken om de erkenning en bescherming te vermijden. Vandaar de nieuwigheid om onmiddellijk over te gaan tot de voorlopige bescherming van voor bescherming vatbare monumenten.

Sommige leden waren van mening dat de eigenaars en gebruikers in kennis moeten worden gesteld van deze conservatoire maatregel.

De Minister deed gelden dat elke voorlopige maatregel honderden betekenissen noodzakelijk zou maken. Het is beter het betrokken gemeentebestuur te verwittigen. Toch meende een lid dat zonder kennisgeving aan de eigenaars en de huurders de bescherming niet reëel zou zijn.

*
**

Na de parlementsverkiezingen van 10 maart 1974 werd het ontwerp van decreet opnieuw aanhangig gemaakt. Het onderzoek ervan werd in de commissie hervat.

*
**

TWEEDE ALGEMENE BESPREKING

Bij de nieuwe algemene bespreking wijst een lid op de randgebieden van dit ontwerp van decreet. Hij herinnert o.m. aan de wet op het natuurbehoud (natuurreservaten enz.), alsmede aan de wet op de ruimtelijke ordening die in feite ook de schoonheid van het landelijk landschap beschermt. Dit laatste aspect heeft echter eveneens een toeristische en a fortiori culturele dimensie. Artikel 2, 3°, van het ontwerp van decreet spreekt in dit verband van een cultuur- of natuurlandschap.

Wat de nomenclatuur betreft, pleit hetzelfde lid voor meer samenhang tussen wet en decreet.

Qua procedure meent dit lid te hebben mogen vaststellen dat de wet op de ruimtelijke ordening vrij sterk gedecentraliseerd is. Hij voegt eraan toe dat de aanvragen tot het erkennen en beschermen van landschappen misschien ook best bij de procedureregeling van de wet op de ruimtelijke ordening zouden passen.

Hij stelt dan vast dat in feite de Cultuurraad, de Koning en het nationaal parlement ergens bevoegd zijn. Hij beschouwt dit als de negatie van een beleid dat dichter bij de mens zou worden gebracht.

Het ontwerp van decreet is volgens hetzelfde lid vrij centraliserend. Hij stelt dan ook voor dat naar meer decentraliserende formules zou worden gezocht. Volgens dit lid volstaat het niet gebouwen te restaureren en te beschermen als achteraf blijkt dat de daken invallen. Zo ook zou voor landschappen bijvoorbeeld een boomplantingsactie in een beemdenlandschap nefaste gevolgen hebben.

Dit lid vraagt dan ook nog aandacht voor het probleem van de stadsrenovatie, waar het huidig ontwerp van decreet uiteraard sterke bindingen mee heeft.

Ten slotte betreurt hij het ontbreken van termijnen van beroep.

Een ander lid herinnert er dan aan dat niet alleen het nationaal parlement bevoegd is inzake, maar ook de gewestraden adviserend optreden, en betreurt dat *ratione materiae* de bevoegdheidsafbakening zeer moeilijk zal uitvallen. Tevens pleit dit lid dan ook voor meer coördinatie. In dit verband voegt hij eraan toe dat er wat de landschappen betreft eveneens raakpunten met het gebied van Brussel-Hoofdstad zullen bestaan. Bovendien vraagt hij zich af of er thans een reële behoefte bestaat opdat dit ontwerp decreet zou worden.

Verscheidene leden menen dat de wijziging van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen door het decreet van 13 juli 1972 voor het Nederlandse taalgebied qua procedure zeer nuttig is geweest. Zij betwijfelen het nut van een nieuw decreet in deze aangelegenheid en menen dat via het publiceren van desbetreffende koninklijke besluiten en de werkkraft van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen, eveneens doeltreffend werk kan worden geleverd.

De *financiële* middelen.

Een lid vraagt dan of de Minister over de financiële middelen voor zijn beleid beschikt.

Een ander lid verwijst dan naar artikel 59bis, § 2, van de Grondwet waaruit blijkt dat de Cultuurraad bij decreet de culturele aangelegenheden regelt. De ter uitvoering van voornoemd grondwetsartikel genomen wet van 21 juli 1971 betreffende de bevoegdheid en de werking van de Cultuurraden bepaalt in artikel 2, 4, dat men door culturele aangelegenheden o.m. het cultureel patrimonium bedoelt. Voor zover nodig, wijst dit lid erop dat het decreet van 13 juli 1972, eveneens over monumenten en landschappen handelde. Tenslotte doet hij opmerken dat geen enkele wetsbepaling voorziet dat de Cultuurraad advies zou moeten inwinnen van de Gewestraad.

Nog een ander lid meent te mogen besluiten dat de problemen in verband met nomenclatuur, procedure en inhoud samenhangend zijn.

De Minister is het hiermede eens en verklaart dat één van de grote problemen de samenhang is tussen de verschillende wetgevingen o.m. op het gebied van het natuurbehoud. Het domein van monumenten en landschappen behoort, aldus de Minister, tot de bevoegdheid van de Cultuurraad. Van de andere kant reikt de bevoegdheid van de Cultuurraad ook niet verder. Misschien zal uit de verdere bespreking blijken dat een wijziging van de wet op de ruimtelijke ordening noodzakelijk is, maar voegt eraan toe dat zulke wijziging niet tot de bevoegdheid van

de Cultuurraad zou behoren. Zij preciseert dat b.v. in artikel 11, § 2, van het ontwerp van decreet wel wordt verwezen naar plannen van aanleg, doch slechts voor zover deze komen te liggen binnen de bevoegdheidssfeer van de decreetgever.

Een lid wijst er dan op dat de Cultuurraad omzeggens over alle macht beschikt om binnen dit kader de bestaande wetten bij decreet te wijzigen en bijgevolg het eigendomsrecht zou kunnen beperken.

In dit verband verwijst de Minister het lid naar het advies van de Raad van State (zie Gedr. St. 122 (1973-1974) — Nr. 1, blz. 10) dat luidt als volgt :

« De Raad van State is van oordeel dat de bevoegdheid van de Cultuurraad om regelingen te treffen ter bescherming van monumenten en landschappen onvermijdelijk de macht bevat om de uitoefening van het eigendomsrecht te beperken. Zonder de onmisbare beperkingen daarvan, is een decreet voor monumenten- en landschapszorg immers niet denkbaar.

Dit brengt evenwel niet mede dat het tot de bevoegdheid van de Cultuurraad zou behoren regelingen te treffen met betrekking tot onteigeningen, ook indien die in verband met de monumenten- en landschapszorg wenselijk zouden blijven : dit kan niet bij decreet, doch alleen bij wet geschieden, overeenkomstig het bepaalde in artikel 11 van de Grondwet. Hieruit volgt dat het vaststellen van een bepaling als die opgenomen in artikel 5 van het ontwerp, buiten de bevoegdheid van de Cultuurraad valt. De desbetreffende bepalingen van de wet van 7 augustus 1931, met name de artikelen 4, eerste lid, en 5, dienen derhalve in stand te worden gehouden, zo men in dit opzicht geen juridisch vacuüm wenst te creëren ».

De Minister voegt er dan aan toe dat dit decreet zo is opgesteld dat het conform het advies van de Raad van State blijft en de Cultuurraad slechts bevoegd is voor wat intrinsiek verband houdt met monumenten en landschappen.

Verder verklaart de Minister dat na de stap van de Cultuurraad ook het nationale parlement inzake financiering een stap zal moeten doen.

Wat het beheer betreft, heeft men, aldus de Minister, geopteerd voor een verdere uitbouw van de bestaande Rijksdienst voor monumenten en landschappen.

Zij meent tevens dat de financiële verplichting van gemeenten en provincies naar een wet met algemene bepalingen zal moeten verwezen worden. Dienaangaande herinnert zij aan het door de Raad van State gegeven advies.

De Minister wijst erop dat, wat de nomenclatuur betreft, dit decreet geen nieuwe termen heeft ingevoerd. De termen van de voornoemde wet van 7 augustus 1931 werden overgenomen.

Dat de procedure ergens vrij sterk gecentraliseerd is, is volgens de Minister te wijten aan het feit dat het Ministerie van Nederlandse Cultuur zelf een sterk gecentraliseerd bestuur is. Een alternatieve uitbouw is volgens de Minister echter denkbaar, hetgeen uiteraard een wijziging van artikel 3 van het ontwerp zou impliceren.

Vervolgens verklaart zij dat zij geenszins gekant is tegen eventuele aanpassingen van de in haar ontwerp van decreet voorgestelde termijnen.

De Minister wijst er dan op dat het huidige ontwerp van decreet in afwijking van de in artikel 7 van de wet

van 7 augustus 1931 bedoelde regeling, terugkeert tot het algemeen beginsel dat de vestiging van een erfdiensbaarheid van openbaar nut geen aanleiding geeft tot schadeloosstelling.

De Minister meent dan te moeten verklaren dat het ontwerp van decreet meer dan zinvol blijft. Ter illustratie van haar stelling citeert zij het belangrijkste overgebleven probleem van de wijze waarop voorlopige en definitieve betekenissen aan de eigenaar moeten bekendgemaakt worden. Dit schept vaak enorme moeilijkheden, bij voorbeeld wanneer men bij het rangschikken van een landschap met verschillende eigenaars te doen heeft. De opzoekingen naar de eigenaar lopen dan ook niet altijd van een leien dakje.

De in artikel 5 van het ontwerp van decreet voorziene voorlopige lijst van de voor bescherming vatbare monumenten en landschappen is, volgens de Minister, onontbeerlijk. Inderdaad, de huidige Rijksdienst voor Monumenten en Landschapszorg alsmede de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen kunnen maximaal slechts 500 beschermingsvoorstellen per jaar uitwerken, hetgeen onvoldoende is. Het is dan ook noodzakelijk dat men bij een eerste vluchtig onderzoek voorlopige conservatoire maatregelen zou kunnen treffen en de zaak achteraf ten gronde opnieuw zou kunnen bekijken.

Op de vraag over de middelen tot financiering antwoordt de Minister dat voor het begrotingsjaar 1975, er voor de private gerangschikte monumenten en landschappen 35 miljoen frank is ingeschreven, tegen 25 miljoen frank voor het vorige jaar. Daarenboven mag men, aldus de Minister, ook de publieke beschermde monumenten en landschappen enerzijds en de beschermde kerken anderzijds, niet uit het oog verliezen.

Wat de renovatie van de stadskernen betreft, meent de Minister duidelijk te moeten stellen dat deze materie niet tot de bevoegdheid van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap behoort.

Een lid heeft het dan opnieuw over het « noodzakelijkheidskarakter » van het ontwerp van decreet. Hij pleit voor enige zin voor logica. Inderdaad, bij de bespreking van bovenvermeld decreet van 13 juli 1972 werd duidelijk afgesproken dat het om een overgangsfase ging en een nieuw ontwerp van decreet volgde. Dit is, aldus dit lid, dan ook geschied.

Een ander lid antwoordt dat toen de koninklijke besluiten in verband met de gewestplannen niet bekend waren er daarenboven ook geen sprake was van de wet op het natuurbehoud.

Nog een ander lid merkt dan op dat bovenvermelde wet van 7 augustus 1931 toch gedeeltelijk zou blijven bestaan. Hetzelfde lid pleit dan tegen het aanleggen van een voorlopige lijst (cf. art. 5 van het ontwerp van decreet). Hij meent dat, als men precies bij verrassing een beschermingsbesluit uitvaardigt, de verwaarlozing maar pas zal beginnen.

Dit lid betreurt dan het gebrek aan efficiënte strafbepalingen in het ontwerp van decreet. Tenslotte bepleit hij het invoeren van adequate termijnen in het ontwerp.

De Minister antwoordt dat in verband met de voorlopige lijst, de termijnen en de strafbepalingen, **regeringsamendementen** zullen worden ingediend.

Nog een ander lid verwijst naar Nederland waar een natuurbeschermingswet, een natuurschoonwet en een

monumentenwet bestaan. Hij meent dat die Nederlandse teksten niet alleen als documentatie belangrijk kunnen zijn, maar ook op het gebied van de eenvormigheid in de taal.

Hetzelfde lid vraagt zich dan af hoe men de nationale wetgeving (natuurbescherming, reservaten e.d.), de goed te keuren ontwerpen van gewestplan en het decreet op de monumenten en landschappen in praktijk in mekaar zal doen passen.

Verschillende leden wijzen dan op de noodzakelijkheid van een multidisciplinaire aanpak.

Meer speciaal wijst een lid er dan op dat het probleem van de vernieuwing van de stadskernen niet kan worden gescheiden van de monumentenproblematiek, vooral in de cultuurhistorische steden.

De Minister antwoordt dat dit probleem in het kader van de Vlaamse Gewestraad werd behandeld; deze materie behoort tot de bevoegdheid van de nationale wetgever. De bevoegdheid van de Cultuurraad bestaat, aldus de Minister, in de regeling van de bescherming en restauratie van de waardevolle gehelen.

Verschillende leden verklaren dan de indruk te hebben dat op bepaalde vragen in verband met procedure, structuur, e.d. niet precies en volledig genoeg kon worden geantwoord. Zij hebben dan ook de indruk dat de materie niet volledig rijp is.

De Minister verklaart hierop uit verschillende hoeken reacties te hebben uitgelokt die duidelijk stellen dat de monumentenzorg een andere procedure vergt dan de bescherming van landschappen. De moeilijkheden zijn van gans andere aard. De vraag die zich, aldus de Minister, stelt is te weten of het ontwerp van decreet in een ontwerp voor monumentenzorg en in een ontwerp voor landschapszorg moet opgesplitst worden.

Een lid verklaart akkoord te gaan met een splitsing van het huidig ontwerp in enerzijds een ontwerp voor monumenten en anderzijds een ontwerp voor landschappen. Hij meent dat het probleem van de landschappen van een heel andere aard is dan de monumentenzorg. Daarenboven voegt hij eraan toe, dat wij thans eveneens geconfronteerd worden met de gewestplannen, die trouwens in 1980 zullen worden herzien.

Een lid houdt dan een warm pleidooi opdat het ontwerp helemaal herwerkt en herdacht zou worden.

De Minister laat ook opmerken dat men van sommige zijden de vrees heeft geopperd dat het huidig ontwerp van decreet de ontwikkeling van land- en tuinbouw zou kunnen bemoeilijken. Na nog een lange gedachtenwisseling, is de commissie het eens dat de Minister zo spoedig mogelijk voor een nieuw ontwerp inzake landschappen zou zorgen en zij het huidig ontwerp van decreet in functie van de monumentenzorg zou amenderen.

Een lid vraagt of het de bedoeling is de Nationale Commissie op te splitsen in enerzijds een afdeling Monumenten en anderzijds een afdeling Landschappen. Hij stelt bovendien de vraag of de Rijksdienst ook in die zin zal worden opgedeeld.

De Minister antwoordt dat de splitsing in de Nationale Commissie reeds tot stand is gekomen. .

Er bestaan dus twee afdelingen :

1° een afdeling bevoegd met de « inwendige » aspecten van de monumenten;

2° een afdeling bevoegd voor de « uitwendige » aspecten van de monumenten en het daarrond liggende landschap. De reden is, aldus de Minister, dat dit « uitwendige » aspect van de monumenten in het landschap moet kaderen.

De Minister illustreert die splitsing aan de hand van het volgende voorbeeld :

1° tot een « inwendig » aspect behoort bij voorbeeld de verwarming in de kerken;

2° een landschap rond een monument bij voorbeeld is ook relevant m.a.w. men moet ook de omgeving bekijken. Thans worden die problemen in eenzelfde afdeling besproken. Vroeger waren er verwijzingen naar andere afdelingen noodzakelijk. Dit dus in verband met het « uitwendig » aspect.

Wat de eventuele splitsing van de Rijksdienst betreft, meent de Minister dat deze niet is aangewezen.

*
**

Vervolgens ging de commissie er over akkoord de algemene bespreking verder te zetten op basis van de door de regering ingediende amendementen (Gedr. St. 15 (1974-1975) — Nr. 3).

Alle op het ontwerp van decreet tot bescherming van monumenten en landschappen (Gedr. St. 122 (1973-1974) — Nr. 1 en Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 1) ingediende amendementen werden bijgevolg zonder voorwerp.

Eenparig besloot de commissie dan ook de artikelsgewijze bespreking op grond van de hierboven vermelde nieuwe door de regering geamendeerde tekst (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 3) aan te vatten.

Bij haar toelichting hierover wijst de Minister erop dat deze nieuwe tekst uitsluitend betrekking heeft op monumenten en stads- en dorpsgezichten.

Zij verklaart er zich van bewust te zijn dat het door de regering geamendeerde ontwerp slechts een eerste stap is en beperkt blijft tot terminologische en procedureaspecten. Hierop aansluitend zal zij niet alleen een ontwerp van decreet betreffende het roerend kunstpatrimonium voorbereiden, maar zij deelt ook mede dat de regering de nodige wetgevende initiatieven zal nemen om tot de noodzakelijke coördinatie te komen met aanverwante wetgevingen, o.m. inzake de ruimtelijke ordening en het natuurbehoud. Daarenboven is, aldus de Minister, een wet op de financiering en het oordeelkundig beheer van het beschermde kunstpatrimonium, in het vooruitzicht gesteld.

De Minister wijst erop dat deze amendementen van de regering in ruime mate rekening hielden met de talrijke constructieve opmerkingen die werden geformuleerd. Aldus werd bij voorbeeld tegemoetgekomen aan de wens, de eigenaar van een onroerend goed op de hoogte te stellen van de inschrijving van zijn eigendom op de lijst.

Verscheidene leden verklaren dan de algemene trend en de structuur van het door de regering geamendeerde ontwerp als zeer positief te beschouwen.

Een lid meent nochtans de volgende bemerkingen te moeten maken :

1° de termijnen zouden moeten overeenstemmen met die vastgesteld in de wet op de ruimtelijke ordening en de

stedebouw, zodanig dat als men een dossier indient er een parallellisme plaatsvindt tussen Nederlandse Cultuur en Stedebouw. Dit dus om alle discordantie uit te sluiten. Concreet kan dit b.v. gebeuren voor de termijnen van ontvangstbewijzen;

2° het beleid zou dichter bij de burger moeten worden gebracht en de gemeenten zouden voor de doorstroming moeten zorgen (cf. de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedebouw);

3° de gemeentebesturen zouden eveneens met een **initiatief**plicht moeten worden belast. Een artikel zou in het ontwerp kunnen worden ingelast waarin b.v. zou kunnen worden gesteld dat de gemeenten binnen een periode van drie maanden een lijst zouden opmaken van de te « red- den » monumenten en stads- en dorpsgezichten. Ook om psychologische redenen zou dit belangrijk kunnen zijn.

Hierop antwoordt de Minister het volgende :

1° wat het streven naar parallellisme betreft, is zij het met dit lid volkomen eens;

2° de doorstroming via de gemeenten vindt zij in principe een goed idee. Zij voegt er nochtans aan toe dat hier ook termijnen zullen moeten vastgelegd worden opdat op een efficiënte wijze zou kunnen worden gewerkt;

3° in verband met de inventarisatie werd al heel wat gepresteerd. De inventarisatie voor Vlaams-Brabant is reeds klaar.

Een lid stelt dan de vraag of de provinciale commissies geen remmend effect zullen uitoefenen.

De Minister antwoordt dat het hier om bestaande **geplo- genheden** gaat die juridisch moeilijk te veranderen vallen. Daarenboven bestaat er, aldus de Minister, een hiërarchie van monumenten.

Een ander lid meent dan dat het onvoldoende zal zijn de gemeentebesturen bij de zaak te betrekken en termijnen op te leggen, waarvan achteraf toch zal blijken dat zij niet kunnen worden gerealiseerd. Een belangrijke vraag is daarenboven, aldus dit lid, te weten of de diensten voldoende gestoffeerd en gestructureerd zijn.

Hetzelfde lid merkt vervolgens op dat het verschil tussen roerend en onroerend kunstbezit soms zeer moeilijk valt af te bakenen.

Hij pleit dan voor coördinatie tussen het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium en de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen.

De Minister wijst erop dat het hier om twee verschillende wetenschappelijke adviesorganen gaat.

Een ander lid meent dat het invoeren van strafbepalingen in het decreet positief is. Ook vraagt dit lid de nodige aandacht voor de belangrijke last die de particulieren als wettelijke verplichting zal worden opgelegd in verband met de onderhoudskosten.

Hetzelfde lid acht het niet uitgesloten dat eigenaars hun gebouw opzettelijk niet zouden onderhouden om dan achteraf van de restauratietoelage te kunnen genieten.

Een ander lid pleit dan opdat de procedure voorzien in de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedebouw in het huidige ontwerp van decreet zou worden overgenomen. Tenslotte

wijst hetzelfde lid erop dat men in het ontwerp van decreet naar de provinciale commissies toe gaat delegeren, hetgeen een afstand van politieke bevoegdheden inhoudt.

In verband met het aangehaalde parallelisme van de termijnen dat het door de regering geamendeerd ontwerp van decreet totaal los staat en moet staan van hogervermelde wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw zou men, volgens dit lid, naar een intrinsieke gelijklopendheid moeten streven. Vervolgens pleit hetzelfde lid ervoor dat de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen alsmede de provinciale commissies slechts adviserend zouden optreden. Hij meent dat de werkelijke beslissingsmacht bij de Minister moet liggen.

Dit lid wijst er dan nog op dat tot nog toe de meeste initiatieven tot beschermen uitgingen van de gemeentebesturen (soms via particulieren). Het zou dan ook, volgens dit lid, logisch zijn mochten de gemeenten bij de procedure en het opstellen van de lijst van de voor bescherming vatbare monumenten en stads- en dorpsgezichten worden betrokken. Hij voegt er, voor zover nodig, aan toe dat de Minister toch niet van alles op de hoogte kan zijn. Hij besluit met erop te wijzen dat zeer duidelijk zou moeten worden gesteld dat het de Minister zelf is die de lijst van monumenten en stads- en dorpsgezichten moet aanleggen.

Wat de termijnen betreft, pleit dit lid dan voor de verkorting van de termijnen. De b.v. in artikel 5, § 5, van het door de regering geamendeerde ontwerp vastgestelde termijn van 100 dagen waarop de aanvrager moet wachten beschouwt hetzelfde lid als hopeloos lang.

De Minister verklaart de grootst mogelijk inspanning te zullen doen opdat de termijnen tot een minimum zullen worden teruggebracht. Tenslotte verklaart een lid dan heel wat te voelen om in verband met de bescherming van stads- en dorpsgezichten een tekst zoals artikel 20 van de Nederlandse monumentenwet in het decreet op te nemen. Deze tekst luidt als volgt :

« Gehoord de Monumentenraad, de gemeenteraad, de gedeputeerde staten en de Rijksplanologische Commissie kunnen Onze minister van volkshuisvesting en bouwnijverheid stads- en dorpsgezichten aanwijzen, welke naar hun oordeel voor bescherming in aanmerking komen, en kunnen zij zodanige aanwijzing intrekken. Van aanwijzing en intrekking doet Onze minister mededeling in de Nederlandse Staatscourant en geeft hij kennis aan de Monumentenraad, gedeputeerde staten, de gemeenteraad en de Rijksplanologische Commissie ».

Een lid betreurt dan dat de band met stedenbouw, uitgezonderd bij artikel 12, § 2, van het geamendeerde ontwerp van decreet, niet terug te vinden is.

Een ander lid houdt dan een warm pleidooi voor een betere coördinatie tussen Stedenbouw enerzijds en de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen anderzijds.

Nog een ander lid vraagt dan, dat bij het optreden van stedenbouwkundigen het departement van Nationale Opvoeding en Nederlandse Cultuur inspraak zou krijgen.

*
**

Voorafgaandelijk wordt afgesproken dat het onderzoek van het opschrift en de artikelsgewijze bespreking zouden gebeuren op basis van het door de regering geamendeerde ontwerp van decreet (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 3).

Onderzoek van het opschrift.

Bij dit onderzoek wordt de vraag gesteld of het opschrift niet beter van « inventarisatie en bescherming » zou spreken in plaats van uitsluitend het begrip « bescherming » weer te geven.

Een lid doet opmerken dat het begrip « inventarisatie » een onderdeel van het begrip « bescherming » is.

Alle commissieleden zijn het hiermede eens.

TWEDE ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING**Artikel 1**

Bij de bespreking van dit artikel vraagt een lid of het begrip « herstel » synoniem is van instandhouding ofwel van effectief herstel.

De Minister antwoordt dat men hier het effectief herstel bedoelt.

Hetzelfde lid vraagt dan opnieuw of dit betekent dat het uitsluitend de bedoeling is wat vervallen is te herstellen.

De Minister antwoordt dat het natuurlijk ook de bedoeling is voor de instandhouding te zorgen.

Een ander lid verwijst dan naar artikel 44, § 1, nummer 1, van de wet van 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw dat spreekt van « instandhoudings- of onderhoudswerken ». Ten einde tot een zo groot mogelijk parallellisme te komen stelt hij voor dat dezelfde begrippen eveneens in dit artikel zouden worden opgenomen.

Een lid stelt dan de vraag wat men met het begrip « beheer » bedoelt.

De Minister antwoordt dat het om het materiële beheer als dusdanig gaat en niet om wat in het gebouw zelf gebeurt. Het gaat dus eerder om de beheerseconomie.

Hetzelfde lid vraagt zich dan af of dit begrip « beheer » ook van toepassing kan zijn op « stads- en dorpsgezichten ». In bevestigend geval zou hij zich afvragen waarover het gaat. Gaat het b.v. over het vervangen van de elektrische verlichting, de waterleiding of de gasleiding ? Heeft het iets te maken met een vorm van subsidiëren ?

Een ander lid wijst er dan op dat conform artikel 2, nummer 3, uit deze definitie van het begrip « stads- en dorpsgezicht » het toch duidelijk om dingen gaat die ook « onderhoud » vergen. Beheer is hier, aldus dit lid, eerder synoniem van onderhoud.

De Minister meent dan te mogen besluiten dat wanneer de begrippen « instandhouding en onderhoud » bij dit artikel worden gevoegd het woord « beheer » overbodig wordt.

Een ander lid is het met deze zienswijze van de Minister niet eens. Als men, aldus dit lid, b.v. ergens lelijke neonlichten zou willen aanbrengen is dit een daad van beheer en gaat het niet zozeer om instandhouding of onderhoud.

Een lid vraagt dan wat men precies door Nederlandse taalgebied bedoelt. Artikel 59bis, § 4, van de Grondwet bepaalt dat de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuur-

gemeenschap eveneens bevoegd is voor « . . . de instellingen, gevestigd in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad, die, wegens hun activiteiten, moeten worden beschouwd als uitsluitend behorend tot de ene of de andere cultuurgemeenschap » De vraag die kan rijzen is dus of dit decreet ook niet van toepassing moet zijn op Brussel-Hoofdstad.

De Minister antwoordt dat Brussel-Hoofdstad onder de gemeenschappelijke begroting valt en bijgevolg noch de Minister van Franse Cultuur, noch zijzelf uitsluitend bevoegd is. Zij meent zelfs dat men de zinsnede « Nederlandse taalgebied » hier als een pleonasme zou kunnen beschouwen, doch pleit duidelijkheidshalve voor het behoud ervan.

Hetzelfde lid stelt de vraag of een specifiek Nederlands gebouw zoals dit van het Martelarenplein hier toch niet onder valt.

De Minister antwoordt dat men een onderscheid moet maken tussen het gebouw en de activiteiten die er plaatsgrijpen.

Tenslotte wordt er overeengekomen het opschrift en de volgende tekst van artikel 1 door de commissie en de regering, na een subamendement van de regering en de commissie, als verdere basistekst in overweging te nemen :

« Ontwerp van decreet tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten.

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt de bescherming, de instandhouding, het onderhoud en het herstel van de in het Nederlandse taalgebied gelegen monumenten, stads- en dorpsgezichten. »

Behoudens een taalcorrectie, worden op deze tekst geen opmerkingen meer gemaakt.

Bij stemming wordt dit subamendement eenparig aangenomen.

In stemming gebracht wordt het aldus gesubamendeerde artikel 1 eveneens eenparig aangenomen,

Art. 2

Bij de definitie van het begrip « monument » (art. 2, nummer 2) verduidelijkt de Minister dat deze definitie de resultante is van ideeën geput uit de Franse en Nederlandse wet ter zake. Een latere opstelling houdt, aldus de Minister, het voordeel van volledigheid in.

Zij wijst er dan op dat hier een nieuw begrip « industrieel-archeologische waarde » wordt toegevoegd. Het is, aldus de Minister, de bedoeling om eveneens gebouwen zoals b.v. een steenbakkerij, een koolmijn en een jeneverstokerij die cultuurhistorisch belangrijk kunnen zijn, op te vangen.

Een lid meent dat in dit geval de definitie niet volledig is. Rijdende waterkranen, Kempische spitsen (haken), een

oude paardetram, bepaalde schepen e.d. worden door dit nieuwe begrip « industrieel-archeologisch » niet opgevangen.

De Minister antwoordt dat het ook de bedoeling is een ontwerp van decreet voor het roerend kunstbezit in te dienen. Zij verduidelijkt daarenboven dat wanneer het de bedoeling zal zijn een decreet te maken voor het roerend kunstbezit het woord « kunst » niet *stricto sensu* zal mogen worden geïnterpreteerd.

Een ander lid meent dat wat de definitie van het begrip « monument » betreft (art. 2, nummer 2), de woorden « onroerend door bestemming » onvoldoende vér strekken.

De Minister herhaalt dat mogelijke lacunes door het ontwerp van decreet op het roerend kunstbezit zullen worden opgevangen.

Een lid meent te mogen besluiten dat het hier dus de bedoeling is het door de rechtspraak welomlijnd juridisch begrip « onroerend door bestemming » te gebruiken. Deze roerende goederen onroerend door bestemming zullen dus krachtens dit ontwerp van decreet eveneens worden beschermd als zij deel uitmaken van een onroerend monument.

Nog een ander lid pleit er opnieuw voor om *in fine* van artikel 2, nummer 2, volgende zinsnede toe te voegen : «... of die door hun aard mede het monument bepalen ». Deze aanvulling, aldus dit lid, is elastisch en toch ruim genoeg.

De Minister antwoordt dat het de bedoeling is zich dienaangaande aan de vastomlijnde rechtspraak te houden. Volledigheidshalve voegt zij eraan toe dat het dus geenszins de bedoeling is van alles musea te maken.

Een ander lid wijst erop dat wanneer men teveel zou willen gaan beschermen er uiteindelijk misschien niets zal gebeuren.

Nog een ander lid citeert dan het voorbeeld van een klompenmakerij : hier kan het gebouw weinig interessant zijn, maar de werktuigen wel (cf. Museum Waals Cultuurleven). Daarenboven is het soms interessant het geheel te bewaren b.v. een oud café waar ook de inhoud interessant kan zijn. Vervolgens citeert hij het voorbeeld van het Rockoxhuis te Antwerpen waar jammer genoeg de inboedel niet altijd zorgvuldig bewaard werd.

Naar aanleiding van deze opmerkingen, herinnert de Minister er nogmaals aan dat er een ontwerp van decreet betreffende het roerend kunstbezit volgt waar het begrip « kunst » ruim zal geïnterpreteerd worden.

Vervolgens heeft de commissie het over het nieuwe begrip « stads- of dorpsgezicht » (art. 2, nummer 3).

Naar aanleiding hiervan meent een lid te moeten zeggen dat, zijns inziens, het woord « onder meer » overbodig is. Dit lid meent dat men in een rechtsstaat naar duidelijkheid voor de rechtsonderhorige moet streven.

Een ander lid is het met die zienswijze niet eens en vraagt dat de woorden « onder meer » wel zouden behouden blijven. Bepaalde andere zaken zouden er anders, aldus dit lid, niet onder vallen.

Hetzelfde lid wijst er daarenboven op dat in ieder geval de voorwerpen die tot dit stads- of dorpsgezicht behoren, b.v. een schandpaal op een plein, moeten worden beschermd.

De commissie sluit zich bij het standpunt van dit lid aan.

Een ander lid pleit dan opdat de woorden « een planologisch geheel vormt » zouden worden weggelaten. De commissie is het met dit voorstel van tekstwijziging eens.

Vervolgens stelt een lid de vraag of bij nummer 2 het woord « die » op de « groepering » slaat.

De Minister antwoordt hierop bevestigend.

Een lid meent dat het woord « monumenten » bij hetzelfde nummer 3 onduidelijk en hier niet op zijn plaats is. Hij meent dat belangrijke zaken zoals het reliëf en de bodem b.v. beter door het begrip « onroerend goed » dan « onroerende zaak » worden opgevangen. De commissie is het met de zienswijze van dit lid eens.

Een lid verklaart dan heel wat te voelen om in dit artikel als definitie in een afzonderlijk nummer 6 duidelijk te stellen dat men met eigenaars en vruchtgebruikers de ten kadaster bekende eigenaars en vruchtgebruikers bedoelt.

Ten slotte zijn de regering en de commissie het eens om bij dit artikel 2 een subamendement in te dienen dat als basistekst voor eventuele verdere discussie zou worden aangenomen. Deze tekst luidt als volgt :

Art. 2

Dit decreet verstaat onder :

1. de Minister : de Minister tot wiens bevoegdheid de Nederlandse cultuur behoort.

2. monument : een onroerende zaak, werk van de mens of van de natuur of van beide samen, die van algemeen belang is omwille van haar artistieke, wetenschappelijke, historische, volkskundige, industrieel-archeologische of andere sociaal-culturele waarde, inbegrepen de zich erin bevindende roerende zaken, onroerend door bestemming.

3. stads- of dorpsgezicht : een groepering van één of meer monumenten en/of onroerende goederen met omgevende bestanddelen, zoals onder meer beplantingen, omheiningen, waterlopen, bruggen, wegen, straten en pleinen, die omwille van artistieke, wetenschappelijke, historische, volkskundige, industrieel-archeologische of andere sociaal-culturele waarde van algemeen belang is.

4. voor bescherming vatbaar monument, stads- of dorpsgezicht : de onder 2 en 3 bedoelde monumenten, stads- of dorpsgezichten, die werden ingeschreven op de krachtens dit decreet daartoe aangelegde ontwerplijsten.

5. beschermd monument, stads- of dorpsgezichten : de onder 2 en 3 bedoelde monumenten, stads- of dorpsgezichten, die bij koninklijk besluit beschermd zijn.

6. eigenaars en vruchtgebruikers : eigenaars en vruchtgebruikers volgens de gegevens van het kadaster.

Behoudens enkele taalcorrecties, worden op deze tekst geen opmerkingen meer gemaakt.

Bij stemming wordt dit subamendement eenparig aangenomen.

In stemming gebracht wordt het aldus gesubamendeerde artikel 2 eveneens eenparig aangenomen.

Art. 3

Een lid vraagt of in de benaming « Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen » de woorden « en Landschappen » nu behouden blijven.

De Minister antwoordt hierop bevestigend.

Een lid meent dan dat bij lid 1 van dit artikel het woord « autonome » moet worden weggelaten. De commissie is het met de zienswijze van dit lid eens.

Een ander lid stelt voor bij lid 1, derde regel na het woord « Minister » de woorden « of haar gemachtigde ambtenaar » toe te voegen.

Verschillende andere leden verklaren het hiermee niet eens te zijn. Zij stellen dat een Minister aanwijsbaar is en ter verantwoording kan worden geroepen. Verwijzend naar de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw, wijzen zij erop dat het heel wat moeilijker ~~zoniet~~ onmogelijk is een ambtenaar met een algemene machtiging ter verantwoording te roepen.

Een lid meent dan dat lid 2 van dit artikel totaal overbodig is.

De Minister antwoordt dat men bij lid 2 vooral een institutionaliseren van de provinciale commissies op het oog heeft.

Nog een ander lid wijst er dan op dat lid 2 van dit artikel een koninklijk besluit zou impliceren.

Vervolgens meent een lid dat lid 3, lid 2 in feite reeds opvangt. Hij vraagt dat men niet alleen zou zeggen dat er provinciale commissies zijn, maar men ook hun bevoegdheid duidelijk zou afbakenen.

Nog een ander lid merkt dan op dat de Minister toch geen bevoegdheid kan delegeren waarover zijzelf niet beschikt.

De Minister preciseert dan dat men uitgaat van het feit dat er een Koninklijke Commissie bestaat. De vraag, aldus de Minister, kan daarenboven worden gesteld of, zoals het de bedoeling is bij artikel 4 wat de Rijksdienst voor Monumenten- en Landschapszorg betreft, deze commissie niet zou moeten worden opgericht ?

De Minister wijst er vervolgens op dat het begrip « Koninklijke Commissie » een sterk ingeburgerd begrip is en meteen duidelijk het onderscheid maakt met de « provinciale commissies ».

Voor een lid zijn de bepalingen van artikel 3 echter niet duidelijk. Volgens dit lid bestaat immers de Koninklijke Commissie niet uit een centrale commissie en provinciale commissies. Nochtans wordt, aldus dit lid, verderop bepaald dat bepaalde bevoegdheden van de Koninklijke Commissie aan de provinciale commissies gedelegeerd kunnen worden. Bij logische interpretatie delegeert de Koninklijke Commissie dus bevoegdheden aan zichzelf.

De Minister antwoordt in dit verband dat er wel degelijk een onderscheid tussen voornoemde commissies bestaat. De Koninklijke Commissie telt werkende leden, terwijl de provinciale commissie slechts bestaat uit corresponderende leden. Laatstgenoemd organisme bestaat enkel in feite, echter niet juridisch.

Een ander lid meent uit de voorliggende tekst te mogen afleiden dat er drie commissies zouden bestaan : de Koninklijke Commissie, en daarnaast een centrale en een provinciale commissie.

Volgens nog een ander lid zijn er slechts twee opties mogelijk : ofwel bestaat er een Koninklijk Commissie en een provinciale commissie, ofwel is de Koninklijke Commissie samengesteld uit een centrale commissie enerzijds en provinciale commissies anderzijds.

Een lid vraagt dan dat duidelijk zou worden gesteld dat elke cumulatie tussen de centrale en de provinciale commissies uitgesloten is.

De Minister legt uit dat de bedoeling van de bepalingen van artikel 3 duidelijk is. De centrale en de provinciale commissies vormen volgens de Minister één geheel.

Een lid vraagt dan of dit betekent dat iedereen lid is van de Koninklijke Commissie.

De Minister verduidelijkt dat de Koninklijke Commissie bestaat uit een centrale commissie en provinciale commissies. Beide organismen zijn onderling verschillend.

De Minister stipt dan aan dat de bedoeling voorligt de provinciale commissies een status te verlenen, als onderdeel van de Koninklijke Commissie en een duidelijke gemeenschappelijke politiek te voeren, terwijl momenteel de tegenstelling centrale commissie-, provinciale commissie te sterk is. Er mag bovendien geen hiërarchisch verband tussen beide instellingen bestaan.

Tenslotte wijst een lid erop dat conform de nieuwe versie in lid 1 de woorden « en landschappen » overbodig zijn.

Tenslotte zijn de regering en de commissie het eens om bij dit artikel 3 een subamendement in te dienen dat als basistekst voor eventuele verdere discussie zou worden aangenomen. Deze tekst luidt als volgt :

HOOFDSTUK II

Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen

Art. 3

« De Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen, Nederlandse sectie, hierna genoemd de Koninklijke Commissie, heeft tot taak de Minister van advies te dienen inzake monumenten, stads- en dorpsgezichten. Zij verricht voorts werkzaamheden haar bij of krachtens dit decreet opgedragen.

De Koninklijke Commissie bestaat uit een centrale commissie en provinciale commissies.

De Koning bepaalt de bevoegdheid, de samenstelling en de werking van de Koninklijke Commissie ».

Behoudens enkele taalcorrecties, worden op deze tekst geen opmerkingen meer gemaakt.

Bij stemming wordt dit subamendement eenparig aangenomen.

In stemming gebracht wordt het aldus gesubamendeerde artikel 3 eveneens eenparig aangenomen.

Art. 4

Conform de bij artikel 1 vermelde opmerkingen stelt een lid voor lid 1 van dit artikel 4 *mutatis mutandis* aan te passen. De zinsnede « . . . de bescherming, het herstel en het beheer. . . » zou dus kunnen vervangen worden door «... de bescherming, de instandhouding, het onderhoud en het herstel.. . ». De commissie is het hiermede eens.

Een lid stelt dan de vraag of die Rijksdienst een semi-officiële instelling zal zijn ofwel of men met rijkspersoneel zal te doen hebben.

In verband hiermede merkt de Minister op dat de oprichting van deze dienst bij decreet het grote voordeel van institutionalisering inhoudt. Een volgende Minister kan die Rijksdienst zo maar niet gaan afschaffen.

Een lid stelt dan de volgende juridische vragen : hoe kan men een rijksdienst oprichten zonder rechtspersoonlijkheid ? Onstaat de rechtspersoonlijkheid door het decreet zelf ?

De Minister legt dan uit dat het de bedoeling is de mogelijkheid tot het geven van een wetenschappelijk statuut open te laten. Het verlenen van rechtspersoonlijkheid is niet noodzakelijk. Zij zou echter wel kunnen worden verleend. Daarom vermeldt de tekst van lid 2 dat de Rijksdienst de rechtspersoonlijkheid kan worden verleend.

Hetzelfde lid verzoekt dan om meer duidelijkheid. Concreet wil hij weten of men al dan niet een semi-officiële instelling opricht. Indien dit niet het geval zou zijn, wil hij precies weten waarover het gaat en zou er van het statuut volledig melding moeten worden gemaakt.

Voor alle duidelijkheid stelt dit lid dan ook voor de tekst te verduidelijken en te spreken van « de Rijksdienst bij het Ministerie van Nederlandse Cultuur ».

Hetzelfde lid nog meent dan in verband met lid 1 van artikel 4 een zeker dubbel gebruik te bespeuren tussen het begrip « voor te bereiden » en het begrip « advies » bij het eerste lid van artikel 3.

Wat meer specifiek de woorden « uit te voeren » betreft heeft dit lid eveneens enig bezwaar. Hij meent dat dit begrip een te ruime interpretatie toelaat.

Een lid meent dan te moeten zeggen dat de coördinatirol bij de Minister ligt en niet bij de Rijksdienst. Dit lid ziet de procedure als volgt :

- 1" de Commissie geeft advies,
- 2" de Minister coördineert,
- 3" de Rijksdienst voert uit.

Een ander lid merkt dan op dat, conform de nieuwe geest van het ontwerp van decreet, in lid 1 de woorden « en landschappen » moeten wegvallen.

Nog een ander lid meent dan te mogen besluiten dat het de bedoeling zou moeten zijn de mogelijkheid tot het institutionaliseren van een Rijksdienst en het toekennen van een wetenschappelijk statuut open te laten.

De Minister verklaart dan niet aan te dringen, wat de idee van het wetenschappelijk karakter betreft. De dienst zal, aldus de Minister, door de normale administratie worden opgevangen.

Een lid meent dan de vraag te mogen stellen of de idee « Rijksdienst » wel noodzakelijk is.

In verband met de Rijksdienst wijst een ander lid erop dat deze dienst zeer belangrijk is en *de facto* het secretariaat van de Koninklijke Commissie heeft waar te nemen. Hij stelt dan ook voor in de tekst in te lassen dat de Rijksdienst tevens het secretariaat van de Koninklijke Commissie waarneemt. De commissie is het hiermede eens.

De Minister wijst er vervolgens op dat de tekst van het ontwerp teruggaat op de oorspronkelijke taak van de Rijksdienst.

De evolutie binnen en de wijziging in de structuur van de Koninklijke Commissie, hebben ertoe bijgedragen dat het evident is dat het secretariaat van de Koninklijke Commissie door een ambtenaar wordt waargenomen.

Verschillende leden stellen dan dat men bij artikel 4, lid 1, drie verschillende aspecten of fasen aantreft :

1. de voorbereiding van het beleid die tot de taak van de administratie behoort;
2. de coördinatie van het beleid die tot de taak van de Minister behoort;
3. de uitvoering van het beleid die opnieuw tot de taak van de administratie behoort.

Ten einde elk misverstand uit te sluiten, wijzen zij erop dat in ieder geval de Minister verantwoordelijk blijft voor al deze aspecten of fasen van het beleid in deze materie.

Na eveneens te hebben gewezen op het historisch verleden van artikel 4, pleit een lid dan om het begrip « Rijksdienst » en zijn omschrijving te bewaren. Hij is het nochtans met de vorige leden eens dat het woord « coördineren » bij artikel 4, lid 1, best zou wegvallen.

Een lid meent dan dat een Rijksdienst logischerwijze rechtspersoonlijkheid impliceert. Daarenboven wijst hij erop dat men dan onmiddellijk aan een parastatale gaat denken.

De Minister antwoordt geen bezwaar te hebben tegen het wegvallen van de laatste zinsnede van artikel 4, laatste lid, dat luidt als volgt : « . . . ; aan de Rijksdienst kan rechtspersoonlijkheid worden verleend ».

Een ander lid verklaart van zijn kant geen bezwaren te hebben tegen het begrip « Rijksdienst voor Monumenten- en Landschapszorg », vermits men in feite toch geen nieuwe administratie in het leven roept.

De Minister meent dan toch te moeten wijzen op het belang van de oprichting bij decreet van een Rijksdienst. Dit betekent concreet, aldus de Minister, dat een volgende Minister die Rijksdienst niet meer zou kunnen afschaffen.

Een lid doet opmerken dat hiervoor altijd middeltjes bestaan b.v. men laat slechts één ambtenaar in dienst.

De Minister repliceert dat men, mocht dit gebeuren, men in de Cultuurraad de Minister dan toch altijd om uitleg zou kunnen vragen.

Een lid stelt dan voor het begrip « Rijksdienst » te vervangen door het begrip « bestuur ».

Een ander lid meent dat dit begrip « bestuur » enerzijds het feit van de verplichting van het bestaan van de dienst en anderzijds de bezwaren omtrent en afzonderlijke dienst opvangt.

De Minister wijst er dan op dat men buiten het begrip « bestuur » nog het begrip « algemeen bestuur » kent, hetgeen de zaken niet zou verduidelijken.

Nog een ander lid stelt dan voor gewoonweg te spreken van « een dienst » en artikel 4, lid 1, te laten beginnen met volgende woorden : « Er is bij het departement van Nederlandse Cultuur een dienst voor. . . ».

De Minister wijst dan op het belang van de beeldvorming dat het begrip of woord bij de burgers zal teweegbrengen.

Enkele leden zijn het hiermede eens. Daarom precies pleiten zij voor het begrip « bestuur », hetgeen, aldus deze leden, toch een zeker « gewicht » veronderstelt. Het begrip « bestuur » is dus psychologisch belangrijker dan het begrip « dienst ».

De Minister is het eens met het feit dat het de bedoeling is en moet zijn deze administratieve entiteit een zeker

imago te geven. Hij vreest nochtans dat het begrip « bestuur » te zwaar zou uitvallen en het toch de bedoeling niet kan zijn haar te verplichten een loodzware **pyramide**-vormige administratie uit te bouwen.

Een lid meent dan te mogen besluiten dat er één afzonderlijke « dienst » moet zijn belast met de voorbereiding en de uitvoering van het beleid.

Na nog een lange gedachtenwisseling wordt besloten de term Rijksdienst te gebruiken, daar deze term in ons land een begrip is geworden en overeenstemt met de Nederlandse terminologie. Dit is meteen een bijkomend middel ter bevordering van de coördinatie tussen beide landen. Vervolgens stelt de Minister voor in dit artikel te specificeren dat de Rijksdienst bestaat uit een hoofdbestuur en provinciale directies. Deze provinciale directies zullen in de provincie naast de dienst voor stedenbouw en ruimtelijke ordening zetelen. Zij verklaart bovendien dat er voor deze nieuwe directies tot oprichting van een nieuw kader zou moeten worden overgegaan.

Enkele leden stellen dan een aantal vraagtekens in verband met de terminologie « provinciale directie », vooral gelet op het feit dat een directie hiërarchisch hoger staat dan een dienst. Dit in vergelijking met de bestaande provinciale diensten.

In dit verband wijst de Minister erop dat men door de terminologie « directie » een bepaalde eenvormigheid met stedenbouw nastreeft en dat het bovendien onmogelijk is een degelijk beleid inzake monumentenzorg te voeren, zonder de medewerking van een aantal gekwalificeerde ambtenaren.

Er ontstaat ten slotte bij de regering en de commissie een algemene consensus om bij dit artikel een subamendement in te dienen dat als basistekst voor eventuele verdere discussie zou worden aangenomen. De tekst ervan is de volgende :

HOOFDSTUK III

Rijksdienst voor Monumenten- en Eandschapszorg Art. 4

« Er is een Rijksdienst voor Monumenten- en Landschapszorg, hierna genoemd de Rijksdienst, die tot opdracht heeft het beleid inzake de bescherming, de instandhouding, het onderhoud en het herstel van monumenten, stads- en dorpsgezichten voor te bereiden en uit te voeren.

De Rijksdienst bestaat uit een hoofdbestuur en provinciale directies.

De Rijksdienst verleent aan de Koninklijke Commissie medewerking bij de uitvoering van haar taak en neemt tevens het secretariaat van de Koninklijke Commissie waar.

De Koning bepaalt zijn samenstelling en zijn werking ».

Behoudens enkele taalcorrecties, worden bij deze tekst vervolgens geen opmerkingen meer gemaakt.

Bij stemming wordt dit subamendement eenparig aangenomen.

In stemming gebracht, wordt het aldus gesubamendeerde artikel 4 eveneens eenparig aangenomen.

Art. 5 (nieuwe artt. 5, 6, 7)

Nadat er gedurende verschillende vergaderingen over dit artikel uitgebreide gedachtenwisselingen plaatsgrepen, waren de regering en de commissie het eens om, op basis van redenen van structuur en algemene logica, de problematiek betreffende de voor bescherming vatbare monumenten en stads- en dorpsgezichten alsmede deze betreffende de bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten te groeperen in een nieuw hoofdstuk IV, genaamd « De bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten » Dit nieuw hoofdstuk omvat vier afdelingen, te weten :

1) de voorontwerpen en de ontwerpen van lijst van de voor bescherming vatbare monumenten, stads- en dorpsgezichten;

II) het koninklijk besluit tot bescherming van een monument, stads- of dorpsgezicht;

III) het register van beschermd monumenten, stads- en dorpsgezichten;

IV) de beschermd monumenten, stads- en dorpsgezichten.

Na een grondige bespreking waren de regering en de commissie het eens om bij wijze van subamendering en als basis voor een eventuele verdere subamendering, artikel 5 (Gedr. St. 1.5 (B.Z. 1974) — Nr. 3) door de artikelen 5 en 6 (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 4) te vervangen.

De nieuwe, uiteindelijk door de commissie aangenomen tekst van de artikelen 5 en 6 behandelt zowel de procedure van de voorontwerpen als die van de ontwerpen van lijst van de voor bescherming vatbare monumenten, en stads- en dorpsgezichten (Hoofdstuk IV, Afdeling 1).

Deze zienswijze heeft eveneens het ontstaan van een nieuw artikel 7 tot gevolg.

De nieuwe titel van hoofdstuk IV en de tekst van de artikelen 5 en 6 luiden als volgt :

HOOFDSTUK IV

**De bescherming van monumenten,
stads- en dorpsgezichten**

AFDELING 1

**De voorontwerpen en de ontwerpen van lijst
van de voor bescherming vatbare monumenten,
stads- en dorpsgezichten**

Art. 5

« § 1. De Minister legt per gemeente één of meer voorontwerpen van lijst van de voor bescherming vatbare monumenten, stads- en dorpsgezichten aan en vervolledigt deze. Deze voorontwerpen van lijst bevatten de mogelijk op te leggen erfdienstbaarheden.

Openbare besturen en particulieren kunnen de Minister verzoeken, monumenten, stads- en dorpsgezichten in de voorontwerpen van lijst op te nemen.

§ 2. De voorontwerpen van lijst worden door de Minister gelijktijdig :

1° ter advies voorgelegd aan de provinciale commissie en aan de provinciale directie van het bestuur van de stedenbouw. Deze adviezen worden binnen de 60 dagen na

ontvangst uitgebracht, zoniet worden ze geacht gunstig te zijn;

2° voor openbaar onderzoek gepubliceerd in minstens drie Nederlandstalige dag- en/of weekbladen;

3° bij ter post aangetekende brief betekend aan de erop vermelde eigenaars of vruchtgebruikers van monumenten.

Zowel bij de publikatie als de betekening wordt uitdrukkelijk vermeld de einddatum van de termijn gedurende dewelke bij het betrokken gemeentebestuur opmerkingen en bezwaren kunnen worden ingediend. De termijn van het openbaar onderzoek bedraagt 30 dagen;

4° bij het betrokken gemeentebestuur neergelegd ter advies en ter aanplakking, in de daarop vermelde stads- en dorpsgezichten, voor het openen van een proces-verbaal waarin de opmerkingen en bezwaren worden opgenomen.

Bij het verstrijken van de vastgestelde termijn wordt het proces-verbaal door het college afgesloten. Binnen de 15 dagen na het afsluiten maakt het college het proces-verbaal samen met haar advies, aan de Minister over. Bij ontstentenis van een binnen de voorgeschreven termijn overgemaakt advies wordt dit als gunstig beschouwd.

§ 3. De Minister stelt de ontwerplijsten vast. Deze ontwerplijsten worden gepubliceerd in het Belgisch *Staatsblad*.

De rechtsgevolgen treden in werking vanaf de bekendmaking in het Belgisch *Staatsblad* of vanaf de betekening aan het betrokken gemeentebestuur, aan de eigenaars en de vruchtgebruikers.

De eigenaars of vruchtgebruikers van de op de voorontwerplijsten voorkomende monumenten of van de in een stads- of dorpsgezicht gelegen onroerende goederen die niet behouden worden op de ontwerplijsten, worden hiervan in kennis gesteld.

De eigenaar en/of vruchtgebruiker geven bij ter post aangetekende brief kennis van de betekening aan de huurders of de bewoners binnen de 10 dagen na ontvangst ervan op straffe van hoofdelijke aansprakelijkheid voor het herstel en de schadeloosstelling zoals bedoeld in artikel 15 van dit decreet. In de betekening aan de eigenaar en/of vruchtgebruiker wordt van deze verplichting melding gemaakt.

§ 4. Onverminderd de door een koninklijk besluit bepaalde algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud zijn voor alle vergunningen te verlenen volgens de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en stedenbouw, gewijzigd bij de wetten van 22 april 1970 en van 22 december 1970, de vergunning verlenende instanties alsmede de gemachtigde ambtenaar van stedenbouw, ertoe gehouden binnen de 30 dagen na ontvangst van het dossier advies in te winnen bij de Minister of zijn gemachtigde. De Minister brengt binnen de 30 dagen bij hen een bindend advies uit.

Bij ontstentenis van een binnen de voorgeschreven termijn overgemaakt advies, wordt dit als gunstig beschouwd.

§ 5. Bij overdracht van een op een ontwerplijst opgenomen monument, of van een in een stads- of dorpsgezicht gelegen onroerend goed, is de instrumenterende ambtenaar verplicht voorafgaand een stedenbouwkundig attest aan te vragen en in de overdrachtsakte melding te maken dat bedoeld monument of onroerend goed op een ontwerplijst is opgenomen.

Bij het afleveren van bedoeld stedenbouwkundig attest zal de in artikel 5, § 4, te volgen procedure nageleefd worden.

§ 6. Op verzoek van openbare besturen en particulieren kan de Minister, de Koninklijke Commissie gehoord, monumenten, stads- en dorpsgezichten van de ontwerp-lijsten schrappen. Dit verzoek wordt bij ter post aangetekende brief tot de Minister gericht.

Art. 6.

In dringende omstandigheden kan de Minister, in afwijking van de procedure voorzien in het voorgaande artikel, bij gemotiveerde beslissing de rechtsgevolgen voorzien in artikel 5, §§ 3 en 4, van onmiddellijke toepassing verklaren voor een eenmalige termijn van ten hoogste 120 dagen vanaf de betekening aan de eigenaars, de vruchtgebruikers, aan de vergunning verlenende overheid alsmede aan de gemachtigde ambtenaar van stedenbouw ».

Van het nieuw artikel 7 van dit hoofdstuk IV luidt de tekst als volgt :

AFDELING II

Koninklijk besluit tot bescherming van een monument, stads- of dorpsgezicht

Art. 7

« De Koning, de Koninklijke Commissie gehoord, gaat over tot de definitieve bescherming van de op de ontwerp-lijsten voorkomende monumenten, stads- en dorpsgezichten. Deze worden in het **Belgisch Staatsblad** gepubliceerd.

Dit koninklijk besluit vermeldt de algemene en desgevallend specifieke voorschriften inzake instandhouding en onderhoud.

De inschrijving op de ontwerp-lijsten vervalt van rechtswege indien deze koninklijke besluiten niet zijn genomen uiterlijk één jaar na de publikatie van de voormelde ontwerp-lijsten in het **Belgisch Staatsblad**. Deze termijn kan, bij gemotiveerde beslissing van de Minister, eenmaal voor ten hoogste 6 maanden worden verlengd ».

*
**

Naar aanleiding van de totstandkoming van deze nieuwe artikelen 5, 6 en 7 werden heelwat belangrijke en relevante op- en aanmerkingen geformuleerd.

In verband met de titel van hoofdstuk IV stelt een lid voor deze als volgt te laten luiden : « De bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten ». In feite gaat het, aldus dit lid, niet alleen om ontwerp-lijsten, maar om voorontwerpen van lijsten, ontwerpen van lijsten, koninklijke 'besluiten tot bescherming van monumenten, stads- of dorpsgezichten en de rechtsgevolgen die met dit laatste punt gepaard gaan.

Bij de bespreking van artikel 5 merkt de Minister vooraf op dat men een fundamenteel onderscheid moet maken tussen :

1. het opmaken van de lijst, wat systematisch gebeurt en het basisdocument voor de Minister is.
2. de wijzigingen die aan de lijst worden aangebracht,

Bij artikel 5, § 1, eerste lid (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 4) preciseert de Minister dat het initiatief dus bij de Minister ligt, doch niet uitsluitend.

Zij merkt tevens op dat dezelfde § 1 de initiatiefnemers beschrijft. Om reden van algemene logica werd, aldus de Minister, in de tekst eveneens verduidelijkt dat de Minister een ontwerp van lijst per gemeente aanlegt.

Bij artikel 5, § 1, tweede lid (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 4) wordt bepaald dat men hier alle publiek- en privaatrechtelijke personen bedoelt, de Koninklijke Commissie zelf inbegrepen. Nochtans werd onderstreept dat semi-officiële instellingen het klassieke kanaal moeten volgen, b.v. COO via de gemeente.

Een lid doet dan op zijn beurt opmerken dat particulieren eveneens het recht hebben advies uit te brengen. Als concreet voorbeeld stelt hij dat b.v. te Zichem bepaalde literatuurkenners een bepaalde streek zouden willen laten beschermen en het Zichemse gemeentebestuur hier een andere opvatting zou kunnen over hebben.

Op voorstel van verschillende leden is de commissie het erover eens dat bij dit artikel 5, § 1, lid 1, te vermelden dat de voorontwerpen van lijst de mogelijk op te leggen erfdienstbaarheden bevatten.

Bij stemming wordt het subamendement van de regering en de commissie (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 4) bij artikel 5, § 1, eenparig aangenomen.

Tenslotte wordt het artikel 5, § 1, eveneens eenparig aangenomen.

Vervolgens wordt overgegaan tot de bespreking van § 2 van dit artikel.

Vooreerst wijst de Minister op het gelijktijdige karakter van deze procedure.

Een lid wijst er bij de bespreking van § 2, punt 1 (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 4) op dat men in ieder geval binnen de voor de bouwvergunning voorziene termijnen moet blijven.

Een ander lid voegt eraan toe dat eveneens de provinciale commissie advies zal uitbrengen.

Naar aanleiding van de bespreking van dit punt 1 houdt een lid dan nog een warm pleidooi opdat de provinciale commissies beter zouden worden gestructureerd en de band tussen de koninklijke en de provinciale commissie hechter zou zijn.

De Minister wijst er nogmaals op dat wij hier in de ontwerpfasen zitten. Zij kan er nochtans mee akkoord gaan dat de tekst van artikel 5, § 2, expliciet melding zou maken van het feit dat aan de provinciale commissie en aan de provinciale directie van het bestuur voor stedenbouw advies zou worden gevraagd. Beslist wordt tevens dat kopie zou worden overgezonden aan de Koninklijke Commissie en het Centraal Bestuur van Stedenbouw.

Een lid doet opmerken dat bepaalde gemeenten of steden b.v. Mechelen nog over een eigen raadgevende commissie beschikken.

Vervolgens wordt gevraagd dat *in fine* van artikel 5, § 2, punt 1, in de tekst zou worden vermeld dat als binnen deze termijn geen advies is uitgebracht, het advies gunstig wordt geacht. Dit om te beletten dat men « een voorlopig ongunstig advies » zou geven.

In verband met artikel 5, § 2, punt 2 nog, stelt een lid de vraag wie de kosten van publikatie zal dragen. Enkele leden vrezen dat dit ongetwijfeld de gemeenten zullen zijn.

Een lid pleit voor een zo groot mogelijk parallellisme met de publikatieregeling bedoeld in de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en de stedenbouw.

Vervolgens vraagt een lid wat men met Nederlandstalige dag- en/of weekbladen bedoelt.

De Minister antwoordt dat men Nederlandse dag en/of weekbladen uit het Nederlandse taalgebied bedoelt. Zij voegt er volledigheidshalve aan toe dat de Nederlands-talige dag- en/of weekbladen uit Hoofdstad-Brussel hiervoor uiteraard ook in aanmerking komen.

Gepreciseerd wordt tevens dat het uiteraard ook om Belgische kranten gaat.

De Commissie vat dan de bespreking van het artikel 5, § 2, 3°, aan. Ze behandelt in eerste instantie de problemen m.b.t. de termijnen.

Een lid meent dat het onmogelijk is elk specifiek geval te gaan citeren. Hij preciseert dat men er toch altijd zal vergeten. Beslist wordt dat de Minister het advies van haar bevoegde collega's zal kunnen inwinnen. Deze mogelijkheid tot inwinnen van advies moet, aldus de commissie, zeer ruim geïnterpreteerd worden.

Een lid wijst erop dat men in ieder geval de Minister geen opties kan laten nemen waarvoor zij geen advies meer zou kunnen inwinnen.

Een lid meent eveneens te mogen besluiten dat in ieder geval de termijnen van de Koninklijke Commissie slechts kunnen en mogen ingaan bij het verstrijken van alle andere termijnen. Beslist wordt dat de Minister dus in laatste instantie een beslissing zal nemen.

Nog een ander lid meent dat men de keuze had tussen de volgende mogelijkheden :

1. ofwel moet men een pyramide van adviezen aanleggen;
2. ofwel moet men de Minister haar bevoegde collega's kunnen raadplegen.

Hetzelfde lid beschouwt de tweede oplossing als veruit de beste.

Een lid wijst op het gevaar voor mogelijke conflicten tussen de Koninklijke Commissie en de Rijksdienst.

Hetzelfde lid stelt verder dat, als men zou zeggen dat de Minister parallel alle adviezen kan inwinnen en daarvoor de Minister geen termijn zou aan koppelen, deze geneigd zou kunnen zijn bepaalde « niet-rijpe dossiers » te laten liggen.

Enkele leden pleiten ervoor opdat alle adviezen zouden worden gegroepeerd.

Zij menen eveneens dat er een coördinatie van verschillende adviezen moet kunnen gebeuren, en de Minister dus eveneens het advies van andere diensten moet kunnen inwinnen.

Als voorbeeld citeert een lid dat b.v. eveneens het Ministerie van Landbouw, de technische arbeidsinspectie (b.v. in de Rupelstreek), de diensten van de zeeschelde, e.d., zo nodig, moeten worden geconsulteerd.

Hetzelfde lid pleit nogmaals opdat de artikelen 6 en 7 van de wet van 22 juli 1970 op de ruilverkaveling hier

mutatis mutandis in de tekst van deze paragraaf zouden geïncorporeerd worden.

Een lid dringt aan opdat men bij het erkennen van monumenten de kadastrale nummers zou aanduiden, zelfs al duiden die niet altijd de werkelijk eigenaars aan. Daarom stelt hij voor de wet op de ruilverkaveling als voorbeeld te nemen.

De Minister antwoordt dat deze bijkomende administratieve inspanning slechts denkbaar zou zijn bij een definitieve regeling.

In verband met artikel 5, § 2, punt 3, meent een lid te mogen besluiten dat na advies te hebben ingewonnen, het departement de ontwerplijst vaststelt. Het departement moet dan uiteraard ook uitvoering geven aan die lijst. Hij waarschuwt ervoor dat het departement op dit ogenblik zijn eigen verantwoordelijkheid op de gemeente niet zou afschuiven. Anders gezegd, de gemeenten moeten wel hun medewerking verlenen, maar de juridische betekening moet door het departement zelf gebeuren.

Enkele leden wijzen nogmaals op de noodzakelijkheid een parallellisme na te leven met stedenbouw.

Enkele leden merken op dat het proces-verbaal samen met de ingebrachte stukken eraan gehecht, door het gemeentebestuur aan de Minister zou moeten worden overgezonden. Zij stellen dat degenen die moeten beslissen de stukken *ad rem* in hun bezit moeten krijgen.

De meeste leden alsmede de Minister vinden deze procedure onpraktisch. Zij verwijzen dienaangaande naar de tekst waar duidelijk staat dat de opmerkingen en bezwaren moeten worden ingediend en dus niet geresumeerd. Hieruit menen de Minister en deze leden te mogen besluiten dat de ingebrachte stukken niet aan het proces-verbaal moeten worden toegevoegd.

Een lid vraagt zich af of er tegen de gemeenten sancties kunnen worden genomen indien zij hun medewerking niet zouden verlenen, en of er eventueel een commissaris zou worden aangesteld. Hij stelt dan ook voor om hier naar analogie van artikel 10 van de wet van 22 juli 1970 op de ruilverkaveling een tekst toe te voegen waarin de Minister, na twee achtereenvolgende uit de briefwisseling blijkende waarschuwingen, zijn gemachtigde kan gelasten zich ter plaatse te begeven ten einde de nodige maatregelen te nemen; de uitvoering van die opdracht zou dan geschieden op de persoonlijke kosten van de gemeenteoverheden die verzuimd hebben aan de waarschuwingen gevolg te geven.

Dit betekent, aldus dit lid, dat de Minister zelf zou kunnen optreden.

Vervolgens grijpt een ruime gedachtenwisseling plaats over de aan de betrokkenen te verstrekken informatie. Meer precies wordt o.m. de vraag besproken of het verstrekken van informatie aan betrokkenen moet geschieden bij het voorontwerp of bij het ontwerp.

Een lid wijst erop dat bij artikel 5, § 2, punt 3, voor het eerst de betrokkenen met de problematiek werkelijk worden geconfronteerd. Hij stelt dan ook voor dat zij op dit ogenblik over een afschrift van de tekst van het decreet zouden kunnen beschikken.

Een ander lid voegt eraan toe dat het onze plicht is de burgers in te lichten van wat zij al of niet mogen.

Hetzelfde lid meent tevens dat het gemeentebestuur aan de burgers informatie zou kunnen verstrekken.

De Minister antwoordt dat het de bedoeling is dat de Rijksdienst aan de betrokken geïnteresseerden in dezelfde

enveloppe de tekst van het decreet en een kleine informatiebrochure zou verzenden.

Een lid stelt dat er hieromtrent in feite twee strekkingen kunnen bestaan :

1. een strekking die meent dat de inlichtingen aan de burgers in het stadium van het voorontwerp moeten worden gegeven;

2. een strekking die meent dat men de inlichtingen aan de burgers bij het ontwerp van lijst moet geven en de burgers slechts in dit stadium zouden weten wat de rechtsgevolgen zijn van de vermelding op het ontwerp van lijst.

De voorstanders van laatstgenoemde strekking voegen eraan toe dat een te vroege mededeling de immobiliënmarkt nog meer in beweging zal brengen.

Een ander lid repliceert met te zeggen dat men dit nooit zal beletten.

Nog een ander lid ziet niet in waarom de twee strekkingen onverenigbaar zouden zijn. Hij stelt dat toch niets belet dat in de fase van het voorontwerp men op het gemeentehuis reeds kennis zou krijgen van de relevante bepalingen.

Een lid wijst erop dat de wet van 29 maart 1962 op de ruimtelijke ordening en de stedenbouw toch ook heel wat gelijkaardige bepalingen inhoudt en er hierdoor toch geen markt van onroerende goederen werd in het leven geroepen.

Een ander lid meent dat het administratief **niet** mogelijk is om alle relevante gegevens reeds in de fase van het voorontwerp te verstrekken.

Een lid merkt op dat men, zijns inziens, de zaak aan het omkeren is. Hij stelt dat, als het dossier op het gemeentehuis ter inzake ligt, men toch de eventuele rechtsgevolgen moet kennen. Daarom zou de informatie bij artikel 5, § 2, en niet bij de betekening van artikel 5, § 3 moeten worden verstrekt.

Een lid stelt voor dat men bij artikel 5, § 2, kan zeggen dat het de bedoeling is dat de Minister brochures meestuurde aan het gemeentebestuur die deze in de fase van het voorontwerp aan de betrokkenen op hun verzoek kan verzenden.

Bij de fase van de ontwerpen van lijst (artikel 5, § 3 Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 4) zal deze brochure samen met de betekening aan de eigenaars of vruchtgebruikers worden overgezonden. M.a.w. : 1° bij de voorontwerpfase moet de betrokkene zelf het initiatief nemen; 2° bij de ontwerpfase krijgt hij juridisch alle gegevens.

De Minister wijst op het grote gevaar dat men met al deze onmiddellijke overspoeling van informatie niet zal begrijpen dat er nog andere fasen komen.

Zij wijst er ten slotte op dat een vermelding op het voorontwerp van lijst toch geen inbreuk op de privacy uitmaakt.

Als men de mensen dadelijk zal alarmeren zal uiteindelijk iedereen bezwaar gaan indienen, zodanig dat niemand meer op het ontwerp van lijst zal voorkomen.

Een lid meent dat bij het voorontwerp van lijst het dossier reeds in het algemeen de soort beperkingen moet vermelden, doch zonder specificaties. Betrokkenen moeten, aldus dit lid, weten waaraan zich te houden.

De Minister verklaart zich in principe bij deze zienswijze te kunnen aansluiten. Zij meent dat het probleem er in feite in bestaat, te weten wanneer men deze specificaties moet mededelen.

Beslist wordt dat in ieder geval deze specifieke dingen niet bij het voorontwerp moeten worden medegedeeld. Bijgevolg kan bij het voorontwerp alleen algemene en dus geen gedetailleerde informatie worden verstrekt.

Zij voegt eraan toe dat het geen zin heeft om reeds bij het voorontwerp in detail te treden, daar alles geen ontwerp wordt en a fortiori zeker geen koninklijk besluit.

De Minister preciseert dat de voorontwerpfase van de overheid de studiefase is.

Een lid meent te moeten zeggen dat, als men ergens iets beslist, de burger in ieder geval van deze beslissing mededeling moet krijgen. Men kan, aldus dit lid, het volgende onderscheid maken :

1° de beslissing wordt tijdens de ontwerpfase zelf genomen : hier stelt zich geen probleem;

2° de beslissing wordt niet tijdens de ontwerpfase genomen : de burger zou moeten worden ingelicht.

Overeengekomen wordt tenslotte dat, bij het voorontwerp de Minister mededeelt dat bepaalde objecten ter studie liggen. Mededeling hiervan wordt gedaan aan de gerechtsgenoten, het gemeentebestuur en andere besturen, met verzoek hun aan- en opmerkingen te formuleren. Er worden tevens termijnen opgesteld. Na het inwinnen van de adviezen zegt de Minister welke monumenten, stads- en dorpsgezichten al dan niet op het ontwerp van lijst zullen voorkomen.

Vervolgens moet men het volgende onderscheid maken :

a) als het voorontwerp ontwerp wordt volgt er publicatie in het **Belgisch Staatsblad**;

b) als het voorontwerp geen ontwerp wordt volgt er geen betekening, maar moeten de burgers worden ingelicht.

Vanaf het ontwerp rijzen dus de beperkingen. Na het op het ontwerp van lijst plaatsen kan men bijgevolg de studie in de diepte uitvoeren.

Een lid merkt op dat in feite het belangrijkste onderzoek tijdens de ontwerpfase plaatsgrijpt. Wat de rechtsgevolgen betreft, meent hij dat deze gevolgen ongeveer dezelfde zullen zijn als degene die reeds bij het voorontwerp waren bedoeld.

Vervolgens wordt eraan herinnerd dat op 7 december 1973 reeds amendementen werden ingediend op de toenmalige artikelen 6 en 8 (Gedr. St. 122 (1973-1974) — Nr. 2).

Bij het amendement op het oorspronkelijk artikel 6 werd gesteld dat de procedure zou moeten beginnen met het opmaken van de volgende stukken :

1° een kadastraal plan vergezeld van een lijst waarop, met betrekking tot elk perceel, volgens de gegevens van het kadaster zijn vermeld : de oppervlakte van het perceel, de naam en het adres van de eigenaar, van de vruchtgebruiker en van de gebruiker;

2° een beschrijving van de beoogde beschermingsmaatregelen en de bijzondere beperkingen die met het oog op de vrijwaring van de wezenlijke kenmerken van het beschermde monument of landschap aan het eigendomsrecht worden gesteld;

3° een beheersplan met aanduiding van de uit het beheer voortvloeiende kosten alsmede de omslag ervan; dit voor een eerste periode van vijf jaar.

Hierbij aansluitend werd eveneens voorgesteld om artikel 8 van de oorspronkelijke versie van het ontwerp van decreet als volgt te laten luiden :

« De in artikel 6 bedoelde stukken worden gedurende dertig dagen ter inzage van de belanghebbenden neergelegd in het gemeentehuis van de gemeenten waarin de betrokken onroerende goederen zijn gelegen.

De neerlegging wordt in de betrokken gemeenten door aanplakking bekendgemaakt en gepubliceerd in drie dagbladen die verschijnen in het Nederlandse taalgebied.

De op de lijsten vermelde eigenaars, vruchtgebruikers en gebruikers worden van die neerlegging door de Minister of door zijn gevolmachtigde in kennis gesteld. In die kennisgeving worden de dagen, uren en plaats vermeld waarop de belanghebbenden schriftelijke of mondelinge bezwaren of opmerkingen kunnen indienen bij de burgemeester of bij de gevolmachtigde van de Minister ».

Enkele leden menen dat in deze vroegere amendementen heel wat stof zit die hier *mutatis mutandis* zou kunnen worden ingelast.

Tenslotte verklaart een lid fel voorstander te zijn van de medewerking van de wijkagenten voor de contacten met de eigenaars, eventueel via de huurders. Dienaangaande wordt duidelijk gesteld dat niettegenstaande men met eigenaars en vruchtgebruikers de ten kadaster bekende eigenaars en vruchtgebruikers bedoelt, de grootst mogelijke inspanning zal worden geleverd om steeds de werkelijke eigenaars en vruchtgebruikers terug te vinden.

Gepreciseerd wordt tenslotte dat bij artikel 5, § 2, punt 3, om redenen van praktische uitvoerbaarheid alleen aan de eigenaars en vruchtgebruikers van monumenten wordt betekend. Dit eventueel gebrek aan informatie wordt dan ook, aldus de Minister, gecorrigeerd door de tekst van artikel 5, § 2, punt 4, dat stelt dat de voorontwerpen van lijst niet alleen bij het betrokken gemeentebestuur ter advies maar ook ter aanplakking worden bekendgemaakt.

Bij artikel 5, § 2, punt 4, deelt de Minister mede dat het de bedoeling is het advies van het gemeentebestuur om redenen van logica en om elke verwarring te vermijden, slechts in te winnen nadat de particulieren hun argumenten hebben naar voren gebracht.

Duidelijkshalve wordt gezegd dat met betrokken gemeentebesturen, de gemeentebesturen worden bedoeld waar de goederen gelegen zijn.

Bij stemming wordt het subamendement van de regering en de commissie bij artikel 5, § 2 (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 4), aangenomen met 13 stemmen bij 1 onthouding.

Na nog enkele taalcorrecties, wordt tenslotte artikel 5, § 2, eveneens aangenomen met 13 stemmen bij 1 onthouding.

Bij artikel 5, § 3 (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 4), legt de Minister vooreerst uit dat de bedoeling is het ontwerp van lijst in het *Belgisch Staatsblad* te publiceren.

Een lid meent te mogen zeggen dat er hier twee problemen zijn :

1° de inwerkingtreding van het ontwerp van lijst;

2° de inkennisstelling van de eigenaar en andere gerechtigden.

Een ander lid wijst op het belang van de betekening aan de eigenaars en vruchtgebruikers, vooral wegens de snelheid waarmee betrokkenen aldus op de hoogte worden

gesteld. Hij meent dat de betekening en de bekendmaking in het **Belgisch Staatsblad** juridisch eenzelfde waarde moeten hebben. De commissie is het hiermede eens.

Een lid preciseert dat de inwerkingtreding dus eveneens door de betekening gebeurt. Dit belet niet, aldus dit lid, dat de verplichte publicatie ergens moet blijven bestaan.

Enkele leden merken op dat artikel 5 twee verschillende fasen veronderstelt :

1° de fase van het voorontwerp;

2° de fase van het ontwerp.

Bijgevolg, aldus een lid, spelen logischerwijze de beperkingen vanaf de ontwerpfase. Vanaf dit ogenblik moet men officieel worden ingelicht van wat men mag en niet meer mag. Tevens wordt nogmaals de wens uitgesproken dat de administratie ook in het stadium van het voorontwerp de betrokkenen zou inlichten van wat de gevolgen zouden zijn mocht men in de fase van het ontwerp komen.

Bij de fase van het ontwerp is deze mededeling door de administratie verplicht.

Een lid meent dan nog dat de betekening van het ontwerp van lijst aan de eigenaars en vruchtgebruikers bij spoedbestelling zou moeten gebeuren.

Een lid stelt voor om bij dit artikel 5, § 3, te bepalen dat de eigenaars van de op het voorontwerp van lijst voorkomende onroerende goederen die niet behouden werden op het ontwerp van lijst, door het gemeentebestuur hiervan in kennis worden gesteld. De commissie gaat hiermee akkoord.

Naar aanleiding van de bespreking van artikel 5, § 3, merkt een lid op dat in dit decreet eveneens een begripsbepaling aan het woord « ontwerplijst » zou moeten worden gegeven.

Hetzelfde lid meent dat niet alleen de eigenaars en vruchtgebruikers, maar ook de gebruikers moeten worden verwittigd.

Vervolgens ontspint zich een discussie om te weten of het gemeentebestuur ofwel de Rijksdienst de eigenaars of vruchtgebruikers van de op de voorontwerpen van lijst voorkomende monumenten of van in stads- of dorpsgezichten gelegen goederen die niet behouden werden op de ontwerpen van lijst hiervan moeten in kennis stellen. Beslist wordt dat de Rijksdienst voor de oplossing van dit probleem zou instaan.

Tenslotte wordt duidelijk gesteld dat het begrip « huurders of bewoners » ruim moet worden geïnterpreteerd. Ook de pachters en alle andere gebruikers vallen onder dit begrip.

Duidelijk wordt tevens gesteld dat er op de ontwerpen van lijst geen monumenten, stads- of dorpsgezichten kunnen staan die niet op de voorontwerpen van lijst stonden ingeschreven.

Bij stemming gelegd wordt het subamendement van de regering en de commissie (Gedr. St. (B.Z. 1974) — Nr. 4) bij artikel 5, § 3, eenparig aangenomen.

Na nog enkele taalcorrecties, wordt tenslotte artikel 5, § 3, eveneens eenparig aangenomen.

Bij de bespreking van artikel 5, § 4 (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 4) wijst een lid erop dat het niet altijd duidelijk zal zijn wat men door « instandhoudings- en onderhoudswerken » zal verstaan. Zo stelt dit lid b.v. de vraag of zoals in Nederland en Duitsland de kleur van een gevel kan worden opgelegd.

Een ander lid wijst erop dat in verband met het begrip « instandhoudings- en onderhoudswerken » er sprake kan zijn van een parallellisme met bovenvermelde wet van 29 maart 1962 op de ruimtelijke ordening en de stedenbouw, maar deze wet geen definitie geeft van dit begrip « onderhouds- en instandhoudingswerken ».

Hetzelfde lid meent dat men een onderscheid moet maken tussen onderhoudswerken enerzijds en **instandhoudingswerken** anderzijds.

« Onderhoudswerken » is een nogal duidelijk begrip. Het wordt gedefinieerd door administratieve richtlijnen van het Nationaal Instituut voor de Huisvesting. Als essentiële bestanddelen komen naar voren :

1° dat deze werken geen uitbreiding van het volume van de gebouwen meebrengen;

2° dat deze werken op geen ingrijpende wijze het uitzicht van de gebouwen kunnen veranderen.

Het begrip « instandhoudingswerken » aldus dit lid, is echter een veel moeilijker definieerbaar begrip.

De Minister wijst erop dat men in de Nederlandse *wetgeving b.v. eveneens van instandhoudings- en onderhoudswerken spreekt. De begrippen worden er door de rechtspraak vast omlijnd.

Een lid wijst erop dat wij hier in feite voor een multidisciplinaire aanpak van het probleem staan, m.a.w. alle bevoegde besturen worden bij de zaak betrokken.

Vervolgens grijpt onder de commissieleden een ruime gedachtenwisseling plaats om te weten wanneer de bepalingen in verband met de individuele instandhoudingswerken moeten worden medegedeeld.

Enkele leden vragen dat de bepalingen betreffende de individuele instandhoudingswerken reeds in de fase van het voorontwerp zouden worden medegedeeld.

Andere leden herinneren eraan dat men steeds gepleit heeft niet alle informatie bij het voorontwerp te verstrekken opdat in dit geval er geen ontwerp van lijst meer zou kunnen komen.

In dit verband wordt het concrete voorbeeld geciteerd van het plaatsen van een dorpsgezicht op het ontwerp van lijst. De bevoegde dienst zou, aldus deze leden, tijdens de periode tussen het voorontwerp en het ontwerp, de individuele aspecten moeten kenbaar maken. Wanneer men nu deze individuele aspecten reeds bij het voorontwerp zou gaan eisen, zou dit een verlenging van de termijn teweegbrengen. Daarom stellen zij voor deze details bij de ontwerpfase te laten behandelen. Voor zover nodig, voegen zij eraan toe dat het voorontwerp een onderzoekfase is en de ontwerpfase bepalend is.

De Minister verklaart zich bij laatstgenoemde stelling te kunnen aansluiten.

Een lid merkt op dat het bij stads- en dorpsgezichten niet alleen om de bescherming van huizen zal gaan, maar b.v. ook van brugjes, een mooie lindeboom enz.

Een ander lid wijst erop dat dit artikel 5, § 4, het over het ontwerp van lijst heeft. Hij vraagt in dit verband of de Minister over een provinciaal adres kan beschikken, daar men spreekt over « de Minister of zijn gemachtigde ». De commissieleden antwoorden hierop bevestigend.

Nog een ander lid deelt mede dat, mocht een monument in een reeds goedgekeurd plan van aanleg vallen, het college van burgemeester en schepenen eveneens zou bevoegd zijn. Dit zou, aldus dit lid, in de tekst zeer duidelijk moeten worden gesteld.

Vervolgens grijpt een ruime gedachtenwisseling plaats omtrent het al dan niet inschrijven in het decreet van de verplichting advies in te winnen bij verbouwingswerken aan gebouwen die gelegen zijn op minder dan 50 m van een gerangschikt monument.

Een lid wijst op de bestaande geplogenheden alsmede op een ontwerp van omzendbrief die ertoe strekken niet alleen een monument (b.v. een kerk) te rangschikken, maar daar eveneens de andere gebouwen in de omgeving, nl. tot op een afstand van 50 m bij te betrekken.

Een ander lid voegt hieraan toe dat reeds bij het ontwerp van lijst die bijkomende maatregelen zouden kunnen worden getroffen.

Het vorige lid antwoordt dat dit in deze procedurefase niet past en men personen gaat benadelen.

De Minister meent dat een eventuele benadeling slechts miniem zou zijn.

Enkele leden herinneren eraan dat de procedure van dit artikel 5, § 4, precies ingebouwd is om te beletten dat men nog zou gaan knoeien. Zij menen dat de lijn die aldus is getrokken ook voor de omgeving zou moeten gelden.

Andere leden zeggen twee zaken te willen vermijden :
1° overdreven bureaucratie;

2° als b.v. een gebouw op het ontwerp van lijst staat zal het gemeentebestuur die het tot opnemings op de lijst voorstelde, 's anderdaags toch niet van mening veranderen.

Nog andere leden zijn de mening toegedaan dat het advies van het gemeentebestuur toch niet altijd gunstig zal zijn, en de Minister een monument toch op de lijst kan plaatsen. Daarenboven, aldus deze leden, gaat het niet altijd om monumenten, maar ook om stads- en dorpsgezichten, waar in ieder geval de adviezen niet altijd gunstig zullen zijn ! Tevens wijzen zij erop dat men misschien opzettelijk zal gaan knoeien precies om van het ontwerp van lijst te geraken.

Een lid antwoordt hierop dat, als de bestaande geplogenheid in de tekst van dit decreet zou worden opgenomen, het om een absolute verplichting zal gaan. Nu kan er nog een zekere soepelheid aan de dag worden gelegd. Het gaat immers om een geplogenheid. Als men, aldus dit lid, dit in een vroege fase gaat inschrijven, betekent dit een verplichting méér.

De Minister verklaart heel wat te voelen om deze verplichting in het decreet zelf in te schrijven.

Een lid wijst erop dat men deze verplichting zowel bij het koninklijk besluit als bij de ontwerprijst kan opleggen.

De Minister meent dat de verplichting bij het ontwerp van lijst toch geminimaliseerd wordt door de timing (30 dagen).

Een lid merkt op dat er zich in feite een fundamenteel voorafgaand probleem stelt, nl. te weten op welke wijze men een particulier gaat dwingen dit onderhouds- en instandhoudingswerk te verrichten.

Enkele leden stellen dan dat de Koning zelf voor een bepaling van de onderhouds- en instandhoudingswerken zou moeten zorgen.

De Minister verklaart het met dit voorstel eens te zijn. Zij stelt voor dat dit zou gebeuren in overleg met de Minister van Openbare Werken.

Tenslotte meent de Minister dat het mogelijk zou zijn, gebruik makend van de richtlijnen van het Nationaal Instituut voor de Huisvesting, een algemeen koninklijk besluit ter regeling van deze materie uit te vaardigen, met eventuele aanvulling der specifieke voorschriften door een tweede koninklijk besluit.

Bij de bespreking van artikel 5, § 4, wordt dus enkel melding gemaakt van de artikelen 44 en 45 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw. Oorspronkelijk diende enkel de gemachtigde ambtenaar tussen te komen. Thans is conform hogervermeld artikel 45 van deze wet ook het College van burgemeester en schepenen bij de zaak betrokken (de bestendige deputatie is in deze materie een beroepsinstantie en fungeert als rechtscollege).

De artikelen 48, 56 en 57 worden hier niet vermeld, zodat verkavelingsvraagstukken buiten beschouwing worden gelaten.

Duidelijk wordt tenslotte gesteld dat wanneer men een op het ontwerp van lijst staand gebouw wil wijzigen en hiervoor de nodige formaliteiten heeft vervuld, een gebrek aan antwoord van de administratie als een gunstig antwoord zal worden beschouwd.

Bij stemming wordt het subamendement van de regering en de commissie bij artikel 5, § 4 (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 4), eenparig aangenomen.

Na nog enkele taalcorrecties, wordt tenslotte artikel 5, § 4, eveneens eenparig aangenomen.

Bij artikel 5, § 5 (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 4), vreest een lid dat er tussen het versturen van het voorontwerp en de in artikel 5, § 3, tweede lid, bedoelde betekening er zich een substantieel lange periode situeert die een gevaarlijke transactie op de markt van de onroerende goederen in het leven zou kunnen roepen. De nieuwe eigenaar zal b.v. niet kunnen weten dat de oude wist. Daarom meent hij dat de notaris verplicht zou moeten zijn deze procedure te vermelden in zijn akten. Dit, aldus dit lid, vanaf de ontwerpfase. Bij de voorontwerpfase is dit niet mogelijk.

Het is dus de bedoeling, aldus dit lid, dat o.m. de notarissen verplicht worden tot medewerking.

Een ander lid hecht veel belang aan het behoud van het begrip « stedenbouwkundig attest » in de tekst. Hij meent dat het om een bestaand en erkend document gaat, gekend door notarissen en publiek, dat nochtans even langs « cultuur » zou moeten voorbijgaan.

Bij stemming gelegd wordt het subamendement van de regering en de commissie bij artikel 5, § 5 (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 4), eenparig aangenomen.

Na nog enkele taalcorrecties, wordt tenslotte artikel 5, § 5, eveneens eenparig aangenomen.

Bij artikel 5, § 6, dat handelt over de eventueel van de ontwerplijst te schrappen monumenten, stads- en dorpsgezichten meent een lid dan te moeten betreuren dat de eigenaar of vruchtgebruiker zelf een ministerieel besluit kan aanvragen.

Opgemerkt wordt dat de eigenaar of vruchtgebruiker dit als particulier of openbaar bestuur kan vragen, maar de Minister toch niet verplicht is hierop in te gaan.

De commissieleden vinden het ook uiterst nuttig dat dienaangaande de Koninklijke Commissie wordt gehoord.

Bij stemming gelegd wordt het subamendement van de regering en de commissie (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 4), bij artikel 5, § 6, eenparig aangenomen.

Na nog een taalcorrectie, wordt vervolgens artikel 5, § 6, eveneens eenparig aangenomen.

Tenslotte wordt het ganse door de regering en de commissie gesubamendeerde artikel 5 aangenomen met 13 stemmen bij 1 onthouding.

Zoals boven reeds gezegd sproot uit de bespreking eveneens een nieuw artikel 6 voort.

Een lid merkt immers op dat men in een apart artikel eveneens een spoedprocedure moet vaststellen, m.a.w. de Minister moet bij voorlopig besluit voor een maximumperiode een voorlopige beslissing kunnen treffen.

Gepreciseerd wordt tevens dat het hier om een derogatie gaat en er dus in ieder geval een afzonderlijk artikel moet worden opgesteld.

Een lid merkt dienaangaande op dat in uitzonderlijke gevallen en bij hoogdringendheid de studiefase een beschermfase kan worden.

Bij dit nieuw artikel 6 verklaart de Minister dat de hier vermelde betekening een tussentijdse beslissing inhoudt.

Behoudens nog een taalcorrectie, gaf dit artikel geen aanleiding meer tot opmerkingen.

Bij stemming gelegd, wordt dit subamendement (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 4) eenparig aangenomen.

In stemming gebracht wordt het aldus gesubamendeerde nieuw artikel 6 eveneens eenparig aangenomen.

*
**

Vervolgens wordt er, voor zover nodig, aan herinnerd dat naar aanleiding van de bespreking van artikel 5 (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 3) eveneens een nieuw artikel 7 naar voren kwam, waarvan de aangenomen tekst hierboven reeds werd vermeld.

In verband met dit nieuw artikel 7 (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 4) merkt een lid op dat conform lid 1 de Koninklijke Commissie tussen de ontwerplijst en het koninklijk besluit wordt gehoord.

Een ander lid is het hiermede niet eens en pleit opdat in een afzonderlijk artikel van deze tussenfase melding zou worden gemaakt.

Duidelijk wordt dan gesteld dat :

1° het ontwerp van lijst geen grotere inhoud kan hebben dan de voorontwerplijst;

2° de lijst van de definitief beschermde gebouwen niet groter kan zijn dan de ontwerplijst m.a.w. van de ontwerplijst naar de definitieve lijst kunnen er gebouwen afvallen, maar geen meer bijkomen.

Nog bij het nieuw artikel 7 preciseert de Minister dat de publikatie in het **Belgisch Staatsblad** absoluut noodzakelijk is.

Een lid stelt dan voor dat in artikel 7, lid 2, zeer duidelijk zou worden bepaald dat in het koninklijk besluit de toegelaten instandhoudings- en onderhoudswerken moeten voorkomen. Hoe kan men anders, aldus dit lid, in de strafbepalingen beteugelen, als men deze niet kent ?

Een ander lid voegt eraan toe dat er niet alleen een algemeen koninklijk besluit betreffende instandhoudings- en onderhoudswerken, maar telkens ook een specifiek

koninklijk besluit (beschermingsbesluit) dat naar het algemeen besluit verwijst moet worden opgesteld. M.a.w., aldus dit lid, zullen er dus nodig zijn :

1° een algemeen koninklijk besluit;

2° een specifiek koninklijk besluit waar men naar de toe te passen artikelen van het algemeen koninklijk besluit verwijst.

Ten einde te beletten dat de betrokkenen een voor hen onbegrijpelijk bericht (beschermingsbesluit) zouden krijgen met b.v. uitsluitend vermelding van artikelen van het algemeen koninklijk besluit, zou er door de administratie een gedrukt type-formulier aan het specifiek koninklijk besluit moeten worden toegevoegd.

De algemene filosofie die aan deze bepalingen ten grondslag ligt, wordt vervolgens door de Minister verduidelijkt. In een eerste koninklijk besluit, aldus de Minister, zouden de algemene voorschriften worden bedongen waaraan de eigenaars en vruchtgebruikers zich dienen te houden en in een volgend koninklijk besluit worden dan de meer specifieke bijzonderheden op dit vlak geregeld.

De commissie is het hiermee eens.

Bij artikel 7, lid 3, merkt een lid op dat voor lid 3 een nieuwe termijn van 3 jaar te lang is en pleit opdat deze op 1 jaar zou worden vastgesteld.

Een ander lid zou hier liever een termijn van 2 jaar zien.

Nog een ander lid wijst erop dat niet alleen een maximumtermijn moet worden bepaald, maar eveneens een verval van rechtswege. Het koninklijk besluit is automatisch in die zin, aldus dit lid, dat wanneer na verloop van de maximumtermijn geen definitieve bescherming werd genomen, het monument en stads- of dorpsgezicht van het ontwerp van lijst valt.

Een lid wijst er op dat men zou kunnen uitgaan van het idee dat er gedurende dit jaar niets mag en kan gebeuren. Hij voegt eraan toe dat dit in zijn visie geenszins het geval is.

Nog een ander lid merkt op dat men bijgevolg een sociaal onderscheid gaat creëren tussen degenen die de kosten zelf kunnen voorschieten en degenen die op het koninklijk besluit moeten wachten. Hij meent dat het toch immers logisch is dat men de subsidies slechts na het nemen van het koninklijk besluit zal verstrekken.

De Minister herinnert eraan dat er dienaangaande een ontwerp van financieringswet in voorbereiding is.

Nog een ander lid verklaart dan niet in te zien hoe men zou kunnen beginnen te werken zonder koninklijk besluit. Dit zou, aldus dit lid, daarenboven totaal onlogisch zijn.

Beslist wordt tenslotte dat de termijn tot 1 jaar wordt herleid, met mogelijkheid om bij ministerieel besluit een eenmalige verlenging van 6 maanden toe te passen.

Zolang er geen koninklijk besluit is, kan er geen financiering plaatsgrijpen.

Een lid merkt op dat wij dus een voorontwerp, een ontwerp, een koninklijk besluit en eventueel een ministerieel besluit kunnen hebben.

Behoudens enkele taalcorrecties, gaf dit artikel geen aanleiding meer tot opmerkingen.

Bij stemming wordt dit subamendement (Gedr. St. 1.5 (B.Z. 1974) — Nr. 4) eenparig aangenomen.

In stemming gebracht wordt het aldus **gesubamendeerde** nieuwe artikel 7 eveneens eenparig aangenomen.

Artt. 6 en 7

Een lid wijst erop dat sommige burgers het op prijs zouden kunnen stellen onmiddellijk van het voorontwerp naar het koninklijk besluit over te schakelen.

De Minister antwoordt dat men niet uit het oog mag verliezen dat de hele procedure met het oog op een bepaalde lijst is opgebouwd.

Een ander lid meent dat dit probleem kan worden opgevangen door van voorontwerp van lijst of ontwerp van lijst meerdere lijsten te maken. In deze redenering, aldus dit lid, kan men dan ook de artikelen 6 en 7 van het ontwerp van decreet (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 3) gewoon laten wegvallen. In dezelfde gedachten-gang werden bij artikel 5, § 1, eerste lid, de woorden « een voorontwerp van lijst » vervangen door de woorden « één of meerdere voorontwerpen van lijst ». Bijgevolg, aldus dit lid, zouden de problemen die zich zouden kunnen stellen voor twijfelachtige gebouwen en de gebouwen waarvoor negatief advies was gegeven eveneens opgelost zijn.

Daarom werd ook de titel van hoofdstuk IV, aldus dit lid, eveneens aangepast. Tenslotte meent hij te mogen stellen dat bijgevolg hoofdstuk V grotendeels overbodig is.

Eenparig wordt tenslotte vastgesteld en beslist de titel, artikel 6 en artikel 7 (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 3) te schrappen.

Art. 8

Bij artikel 8 (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 3), merkt een lid op dat de leden 1 en 2 mogen wegvallen, maar het laatste lid nuttig is en ergens moet blijven bestaan.

Dit lid herinnert er hier aan dat op 18 december 1973 (Gedr. St. 122 (1973-1974) — Nr. 4) op het oorspronkelijk artikel 5 van het ontwerp van decreet reeds een amendement werd ingediend om aan § 1 van dit artikel een derde (nieuw) lid toe te voegen waarvan de tekst luidde als volgt :

« Kennisgeving ervan wordt gedaan, bij ter post aange-tekende brief, aan de belanghebbende eigenaars en houders van zakelijke rechten, binnen tien dagen na de bekend-making in het Belgisch **Staatsblad**. Deze kennisgeving moet bij ter post aangetekende brief, door de eigenaar op zijn beurt aan de gebruiker worden gedaan binnen tien dagen na ontvangst ervan, op straffe van hoofdelijke aansprake-lijkheid tot herstel en schadeloosstelling zoals voorzien in artikel 20 van dit decreet. In de kennisgeving aan de eigenaars wordt melding gemaakt van deze verplichting ».

Hetzelfde lid pleit ervoor opdat een gelijkaardige tekst eveneens in het decreet zou worden ingelast.

Eenparig wordt beslist artikel 8 op te heffen en alleen de idee van lid 3 te weerhouden.

Artt. 9 en 10

Nadat de commissie vastgesteld heeft dat artikel 5 (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 4) de twee procedures samen behandelt, wordt eenparig beslist de artikelen 9 en 10 (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 3) te schrappen.

Art. 11 (nieuw art. 8)

Bij § 1 van dit artikel wordt de vraag gesteld of men met eigenaar niet alleen de volle eigenaar maar ook de

naakte eigenaar bedoelt. Hierop wordt bevestigend geantwoord. Beslist wordt eveneens dat men in ieder geval de eigenaars zal zoeken en de bekendmaking in het **Belgisch Staatsblad** niet de enige wijze van bekendmaking zal zijn.

Bij § 2 worden er geen opmerkingen gemaakt.

Bij § 3 wordt voorgesteld de woorden « een kadastraal plan » door de woorden « het kadastraal plan » te vervangen.

De Minister verklaart het hiermede niet eens te zijn, vermits de kadastrale gegevens nimmer mogen worden gefotocopieerd.

Tenslotte wordt beslist te spreken van « een plan ».

Bij § 4 stelt een lid de vraag of bij de publikatie in het **Belgisch Staatsblad** er melding gemaakt wordt van de verplichting voor de eigenaars de huurders of bewoners in kennis te stellen.

De Minister antwoordt hierop bevestigend.

Een lid wijst erop dat er zich in de praktijk een probleem zal stellen voor de eigenaars die men niet kan terugvinden. Hoe zal de huurder of bewoner, aldus dit lid, worden verwittigd ?

Een ander lid wijst erop dat dit probleem door de gemeentelijke politie kan worden opgevangen.

Tenslotte zijn de regering en de commissie het eens om, als basis van een eventuele verdere discussie, bij dit artikel een subamendement in te dienen luidend als volgt :

Art. 8

« § 1. Het koninklijk besluit waarbij het monument, stads- of dorpsgezicht in bescherming wordt genomen, treedt in werking bij de betekening aan de eigenaars of uiterlijk de dag van de bekendmaking in het **Belgisch Staatsblad**.

§ 2. Wanneer voor het gebied waarin het monument, stads- of dorpsgezicht gelegen is een door de Koning goedgekeurd plan van aanleg of een verkavelingsvergunning bestaat wordt het koninklijk besluit tot bescherming genomen op gezamenlijke voordracht van de Minister en van de Minister tot wiens bevoegdheid de ruimtelijke ordening en stedenbouw behoren.

§ 3. Het koninklijk besluit tot bescherming van een stads- of dorpsgezicht bevat in bijlage een plan met nauwkeurige aflijning van het beschermde gebied. Het vermeldt de bijzondere beperkingen die met het oog op de vrijwaring van de wezenlijke kenmerken van het beschermde monument, stads- of dorpsgezicht aan het eigendomsrecht worden gesteld.

§ 4. De eigenaar of vruchtgebruiker geeft bij ter post aangetekende brief kennis van de betekening aan de huurders of bewoners, binnen de 10 dagen na ontvangst ervan, op straffe van hoofdelijke aansprakelijkheid voor het herstel en de schadeloosstelling zoals bedoeld in de artikelen 13 en 1.5 van dit decreet. In de in § 1 bedoelde betekening wordt van deze verplichting melding gemaakt ».

Behoudens enkele taalcorrecties, worden op dit subamendement geen opmerkingen meer gemaakt.

Vervolgens wordt overgegaan tot de stemming van het subamendement van de regering en de commissie wat

achtereenvolgens de §§ 1, 2, 3 en 4 betreft. (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 4).

Deze §§ 1, 2, 3 en 4 over het nieuw artikel 8 worden achtereenvolgens eenparig aangenomen.

Tenslotte wordt het gesubamendeerde nieuw artikel 8 in zijn geheel eveneens eenparig aangenomen.

Art. 12 (nieuw art. 9)

Vooreerst vraagt een lid naar de juridische waarde van de woorden « bindende en verordenende kracht ».

Vastgesteld wordt dat het hier in feite gaat om een pleonasme en men duidelijkheidshalve best van « verordenende kracht » zou spreken.

Een lid vraagt welk koninklijk besluit eventueel voorrang heeft : het koninklijk besluit in verband met een bijzonder plan van aanleg (BPA) voor een bepaalde wijk of het koninklijk besluit dat tot de bescherming overgaat ?

Een lid meent dat beide koninklijke besluiten in principe dezelfde waarde hebben. In dit verband verwijst dit lid nochtans tevens naar de Memorie van Toelichting (art. 12 van het oorspronkelijk ontwerp van decreet — Gedr. St. 122 (1973-1974) — Nr. 1, blz. 7) waar duidelijk vermeld staat dat het laatst genomen besluit zal primeren in geval van tegenstrijdigheid tussen de twee koninklijke besluiten.

Nog een ander lid wijst in dit verband ook op een ander aspect van het probleem, nl. de rechten van de burgemeester inzake krotwoningen.

Hetzelfde lid verduidelijkt dan dat artikel 9, laatste lid, in feite om de deklasseringsprocedure gaat.

Tenslotte herinnert een lid aan het advies van de Raad van State. Volgens zijn uitspraak mag de Cultuurraad geen verplichtingen opleggen aan ondergeschikte besturen, die financiële gevolgen impliceren. De Raad van State zou, aldus dit lid, hierop eventueel kunnen steunen bij volgende arresten.

Na nog een ruime gedachtenwisseling zijn de regering en de commissie het eens om als basis voor een eventuele verdere discussie bij dit artikel een subamendement in te dienen luidend als volgt :

Art. 9

« Het koninklijk besluit waarbij het monument, stads- of dorpsgezicht in bescherming wordt genomen heeft verordenende kracht. Er mag alleen worden van afgeweken in de door dit decreet bepaalde gevallen en vormen.

De Koning besluit, de Koninklijke Commissie gehoord, tot het opheffen of wijzigen van het koninklijk besluit tot bescherming van een monument, stads- of dorpsgezicht ».

Behoudens een taalcorrectie, gaf dit subamendement geen aanleiding meer tot opmerkingen.

In stemming gebracht wordt het subamendement van de regering en de commissie (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 4) eenparig aangenomen.

Tenslotte wordt het aldus gesubamendeerde nieuw artikel 9 eveneens eenparig aangenomen.

Art. 13 (nieuw art. 10)

Bij § 1 stelt een lid voor de laatste zin te schrappen. Deze zin luidt als volgt : « De Koning stelt, de commissie gehoord, de inrichting van het register vast » (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 3). Hij meent dat deze detailregeling niet in de tekst van het decreet moet worden vermeld en de inrichting van het register door de Minister zelf en zonder het advies van de commissie kan gebeuren.

De commissie is het hiermee eens.

Een lid verklaart dan niet te begrijpen waarom dan nog uitdrukkelijk zou moeten worden vermeld dat de Minister de inrichting van het register vaststelt. Vermits de Rijksdienst hier bevoegd is, impliceert deze § 1 automatisch de bevoegdheid van de Minister, aldus dit lid.

De Minister pleit dan voor een opnemen van deze bepaling in de tekst van het decreet zelf, omdat dit een duidelijke instructie voor de Minister teweeg brengt.

De commissie is het met de zienswijze van de Minister eens.

Bij § 2 wordt overeengekomen het provinciaal bestuur door de Rijksdienst zelf te vervangen.

Beslist wordt dat de Minister het bedrag vaststelt van de vergoeding die verschuldigd is voor het afgeven van uittreksels. De commissie is nochtans van mening dat deze bepaling niet in de tekst van het decreet zelf moet worden vermeld.

Enkele leden wijzen erop dat ook het bestuur voor de stedenbouw en de Rijksdienst zelf afschriften moeten kunnen afleveren. De commissie is het met deze zienswijze eens.

Vervolgens stelt de Minister voor om aan dit artikel een nieuwe § 3 toe te voegen die ertoe strekt de bij koninklijk besluit beschermde monumenten in aanmerking te laten komen voor het aanbrengen van een herkenningsteken.

Deze nieuwe § 3 is een gevolg van vragen der internationale organisaties.

De nodige aandacht werd vooral gevraagd opdat in deze versie geen diversiteit van tekens, door onderscheiden instanties, zou worden aangebracht.

Duidelijkheidshalve werd eveneens gespecificeerd dat deze nieuwe § 3 uiteraard geen betrekking heeft op stads- of dorpsgezichten.

Een lid wijst dan op een aantal bestaande verschillen in het Verenigd Koninkrijk, waar ook een bepaald onderscheid geldt tussen grote en kleine monumenten, inzake het aanbrengen van herkenningstekens. Steeds blijven die tekens, aldus dit lid, bescheiden.

De Minister antwoordt dat het ook haar bedoeling is op een discrete wijze te werk te gaan.

Tenslotte zijn regering en commissie het eenparig eens dit artikel, als basis voor een eventuele verdere discussie, als volgt te subamenderen :

Art. 10

« § 1. De Rijksdienst houdt voor elke gemeente een register bij van beschermde monumenten, stads- en dorpsgezichten. De Minister stelt de inrichting van het register vast.

§ 2. Afschriften van het register berusten voor kosteloze inzage bij de Rijksdienst, het bestuur voor de stedenbouw, het provinciebestuur, het gemeentebestuur, het kadaster en de bewaarder der hypotheek, elk voor hun ambtsgebied. Eenieder kan zich op zijn kosten uittreksels uit het register doen verstrekken.

§ 3. De bij koninklijk besluit beschermde monumenten komen in aanmerking voor het aanbrengen van een herkenningsteken.

Het model ervan wordt bepaald door de Minister, de Koninklijke Commissie gehoord ».

Behoudens enkele taalcorrecties, worden op dit subamendement geen opmerkingen meer gemaakt.

Vervolgens stemt men over het subamendement van de regering en de commissie (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 4), wat de §§ 1, 2 en 3 betreft. Deze nieuwe §§ 1, 2 en 3 van dit nieuw artikel 10 worden achtereenvolgens eenparig aangenomen.

Tenslotte wordt het gesubamendeerde nieuw artikel 10 in zijn geheel eveneens eenparig aangenomen.

Art. 14 (nieuw art. 11)

Naar aanleiding van de bespreking van dit artikel merkt een lid op dat wij bij deze afdeling IV « Beschermde monumenten, stads- en dorpsgezichten » voor een fundamenteel probleem staan.

Wat hier in het regeringsamendement (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 3) opgenomen is, aldus dit lid, sluit niet aan bij de geest van het vorige, het is slechts een herhaling van de oorspronkelijke tekst van het decreet.

Na nog een ruime gedachtenwisseling zijn de regering en de commissie het eenparig eens bij dit artikel een subamendement in te dienen dat als basis dient voor de eventuele verdere discussie (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 4).

Bij de bespreking van dit subamendement meent een lid dat vooreerst een bespreking noodzakelijk is over wat in artikel 19, § 1 (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 3) gemakkelijkschijf wordt opgelost met een verwijzing naar artikel 2, eerste lid, van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen. Bedoeld artikel gaat in principe zeer ver en vermeldt onderhoud, versteviging en herstel als vatbaar voor subsidiëring. Voorwaarden en verhoudingen worden bij koninklijk besluit vastgelegd.

Hetzelfde lid gelooft dat men er kan uit geraken door in artikel 11, § 2, uitdrukkelijk te verwijzen naar artikel 2, eerste lid, van de hogervermelde wet van 7 augustus 1931, maar het volgende onderscheid te maken :

a) werken die niet ressorteren onder artikel 2, eerste lid, van de wet van 7 augustus 1931 : m.a.w. wanneer het om eenvoudige werken gaat : in dat geval zou het volstaan in artikel 11, § 2, te verwijzen naar de procedure bedoeld in het nieuw artikel 5, § 4; ze zou identiek moeten zijn;

b) werken bedoeld in artikel 2, eerste lid, van de wet van 7 augustus 1931 : deze betreffen dus een restauratiedossier dat in werkelijkheid recht geeft op subsidie. Hier zou eveneens best langs de bestaande kanalen van stedenbouw gewerkt worden. De termijn zou evenwel ten behoeve van de cultuurambtenaar van 30 op 120 dagen kunnen worden gebracht, opdat een koninklijk besluit zou kunnen worden genomen. In deze periode zou eveneens de financiële weerslag kunnen worden berekend.

Het lid besluit met te stellen dat zo de commissie in zijn richting zou gaan de §§ 2, 3 en 4 van artikel 11 natuurlijk anders moeten worden gesteld.

De Minister merkt dan op dat wanneer een monument gerangschikt is, de eigenaar de overheidsgelden mag en zal opvorderen. Volgens de bestaande geplogenheden krijgt de eigenaar een 90 procent financiering.

Als, aldus de Minister, binnen 120 dagen er al of niet een koninklijk besluit moet komen, zal in bevestigend geval (koninklijk besluit) de overheid een zeker aantal miljoenen nodig hebben. Zij stelt dan de vraag wat men in het koninklijk besluit zal zetten als die miljoenen niet voorhanden zijn. Quid als daarenboven de financiering krachters de niet-afgeschafte wet zal gebeuren ?

Een lid leest dan artikel 2, eerste lid, van de wet van 7 augustus 1931 voor. De tekst luidt als volgt :

« Wanneer de werken van onderhoud, versteviging of herstel nodig worden om de historische, artistieke of wetenschappelijke waarde van een gerangschikt monument of gebouw te bewaren, verlenen de Staat, de betrokken provincie en de betrokken gemeente hun bijdrage in de kosten dezer werken, in de bij koninklijk besluit vast te stellen voorwaarden en verhoudingen. De bijdrage van de Staat mag niet lager zijn dan die van de gemeenten, behoudens toestemming van deze laatste ».

Het is, aldus dit lid, duidelijk dat er nergens sprake is van een verplichte subsidiëring van 90 procent, m.a.w. subsidiëren tussen 1 procent en 100 procent is dus denkbaar.

De Minister meent dat het in artikel 2, eerste lid, bedoelde koninklijk besluit zal moeten worden gewijzigd, opdat men financieel niet in het slop zou geraken.

Tenslotte verklaart de Minister veel te voelen voor het Nederlandse systeem waar de overheidstoelage geval per geval wordt vastgelegd. De financiële bijdrage geschiedt er op basis van de meerkosten.

Bij de bespreking van § 1 wordt opgemerkt dat men hier logischerwijze eveneens het best spreekt van eigenaars en vruchtgebruikers in plaats van eigenaars en zakelijke gerechtigden.

Daarenboven werd het begrip « onderhoudswerken » uitgebreid tot het begrip « instandhoudingswerken ».

De nieuwe tekst van artikel 11, § 1, luidt bijgevolg als volgt :

« De eigenaars en vruchtgebruikers van een beschermd monument of van een in een beschermd stads- of dorpsgezicht gelegen onroerend goed, zijn ertoe gehouden, door de nodige instandhoudings- en onderhoudswerken, het in goede staat te behouden en het niet te ontsieren, te beschadigen of te vernielen ».

Bij stemming wordt § 1 van het subamendement van de regering en de commissie (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 4) eenparig aangenomen.

Vervolgens wordt § 1 van dit nieuw artikel 11 eveneens eenparig aangenomen.

De commissie is tevens van oordeel om redenen van algemene logica en conform de geest van de nieuwe amendementen van de regering en de commissie en van het nieuwe artikel 5, § 4 in het bijzonder (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 4) de §§ 2, 3, 4 en 6 van artikel 14 te wijzigen in de §§ 2 en 3 van het nieuw artikel 11.

De nieuwe tekst van de §§ 2 en 3 van dit nieuw artikel 11 luidt als volgt :

« § 2. Onverminderd de in het koninklijk besluit tot bescherming bepaalde algemene en specifieke voorschriften inzake instandhouding en onderhoud, zijn voor alle vergunningen te verlenen op grond van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en de stedenbouw, gewijzigd bij de wetten van 22 april 1970 en van 22 december 1970, alle vergunning verlenende instanties alsmede de gemachtigde ambtenaar van stedenbouw ertoe gehouden binnen de 30 dagen na ontvangst van het dossier advies in te winnen bij de Minister of zijn gemachtigde. De Minister brengt binnen de 30 dagen bij hen een bindend advies uit.

Bij ontstentenis van een binnen de voorgeschreven termijn overgemaakt advies, wordt dit als gunstig beschouwd.

§ 3. De Minister of zijn gemachtigde beschikt over een bijkomende termijn van 45 dagen voor het uitbrengen van een bindend advies wanneer bij de aanvraag tot het uitvoeren van werken een beroep wordt gedaan op de subsidiëeringsregeling bepaald door artikel 2, eerste lid, van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen ».

Bij de bespreking van § 2, stelde de Minister voor, een nieuw lid toe te voegen bepalend dat wanneer geen advies wordt uitgebracht, dit dan geacht wordt gunstig te zijn. Hieromtrent zijn alle aanwezige leden van de commissie het eens.

Omtrent de termijnen bedoeld in artikel 11, § 2, kwamen verschillende commissieleden tussen.

De Minister motiveerde de bepaalde termijnen door te wijzen op de behoefte aan rechtszekerheid. Deze vereist immers vaste termijnen.

Een lid vroeg zich af of die termijnen niet irreëel zijn. Een ander lid wees erop dat wij de hier bepaalde termijnen reeds kennen. Deze zijn inderdaad vervat in het nieuwe artikel 5, § 4.

Een ander lid deed dan opmerken dat het hier echter meestal gaat om de indiening van restauratiedossiers, en stelde dan ook een termijn van 120 dagen voor.

De Minister verduidelijkte dat de artikelen 44 en 45 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en de stedenbouw, alleen betrekking hebben op « alle werken » en niet op « beschermde onroerende goederen ».

Naar aanleiding van de bespreking van dit nieuwe artikel 11, § 3, dient de heer A. De Beul een subamendement in op de door de regering en commissie voorgestelde subamendementen (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 5), ertoe strekkende aan § 3 van dit artikel 11 een tweede lid toe te voegen dat luidt als volgt :

« In dit geval wordt de termijn voor de gemachtigde ambtenaar van stedenbouw bedoeld in § 2 van dit artikel, evenals de termijn van 75 dagen, waarover het vergunning verlenende schepencollege op grond van artikel 54 van voormelde wet van 29 maart 1962 beschikt om zijn beslissing aan de aanvrager bekend te maken, eveneens met 45 dagen verlengd ».

De indiener verantwoordt zijn subamendement met te stellen dat het logisch is voor al de betrokken instanties in een bijkomende termijn van 45 dagen te voorzien en niet alleen voor de Minister. Zowel de gemachtigde ambtenaar van stedenbouw als het vergunning verlenende schepencollege zijn immers door ministeriële en wettelijke termijnen gebonden. Indien men niet de voorzorg neemt deze

termijnen evenredig te verlengen kan het gebeuren dat deze instanties moeten beslissen en dus ook eventueel de gevraagde vergunning verlenen zonder in kennis gesteld te zijn van het advies van de Minister. Zulks zou uiteraard betreurenswaardige gevolgen kunnen hebben. Terwijl de bijkomende termijn van de Minister nog loopt zouden vergunningen kunnen worden verleend, waarmee de Minister in het geheel niet akkoord kan gaan !

Een lid stelt dat dit subamendement zou moeten aanvaard worden als de gemeentebesturen gebonden zouden zijn. Als ze het kunnen betwisten moet het gemeentebestuur de keuze hebben om dit in te schrijven voor de begroting. Dus meent dit lid dat geen bijkomende termijn mag worden gegeven voor de gemeentebesturen. Het is enkel de Minister die 45 dagen langer bedenktijd moet krijgen ingeval van subsidie, waar het hier klaarblijkelijk om gaat.

De indiener van het subamendement voert dan aan dat het hier enkel gaat om de gelijkschakeling van de termijn voor elke bestuursschakel.

Een lid meent dat in die optie dan beter een globale tekst zou worden gemaakt, die de termijn van 75 dagen met 45 dagen verlengt.

Nog een ander lid meent dan dat om alle begripsoverwaring te vermijden de Minister zich kan uitspreken over het feit of de Cultuurraad bevoegd is om de gemeenten via dit decreet financiële verplichtingen op te leggen.

De Minister antwoordt hierop dat ter zake een advies aan Binnenlandse Zaken wordt gevraagd.

Een lid stelt dan dat, indien het subamendement van de heer A. De Beul aanvaard wordt, men de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw, wijzigt.

Nog een ander lid wijst erop dat als het Rijk subsidieert en een verdeling 60 procent (Rijk), 20 procent (provincie), 20 procent (gemeente) zou opleggen, dit voor de gemeente een zware verplichting inhoudt.

De indiener van het subamendement voert aan dat zijn subamendement niets te zien heeft met het eventueel opleggen van financiële lasten aan gemeenten.

Een lid voegt hieraan toe dat de loutere subsidieregeling los moet staan van de inhoudelijke regeling. De meeste leden zijn het met deze zienswijze eens.

De Minister verklaart de kwestie van het advies van Binnenlandse Zaken te willen loskoppelen van dit decreet. Het is haar intentie te onderhandelen met haar collega van Binnenlandse Zaken. Zij voegt eraan toe dat dit advies normaliter voor het hele koninkrijk zal gelden.

Enkele leden stellen voor het subamendement te verwerpen. Sommige van deze leden voegen eraan toe dat dit subamendement in feite een voorstel tot wijziging van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en de stedenbouw inhoudt en precies daarom weinig voelen voor dit subamendement.

Naar aanleiding van de discussie i.v.m. het wijzigen van de nationale wet op de ruimtelijke ordening m.b.t. de termijnen, had de commissie advies gevraagd aan het secretariaat van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap.

Het probleem in hoeverre de Cultuurraad bevoegd is om in deze materie de wet te wijzigen, wordt dan ook in bijlage 1 van het verslag behandeld.

De commissie heeft vooral aandacht voor het besluit van deze nota. De Voorzitter meent eveneens niet te moeten ingaan op de suggestie van doorzending naar de Raad van State, omdat anders elk legislatief werk onmogelijk wordt.

De indiener van het subamendement meent dat de bijlage 1 niet in tegenspraak is met de door hem voorgestelde wijzigingen. De commissie is het met de mening van dit lid op dit punt eens.

Wat betreft de wijzigingen die dit decreet aan de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en de stedenbouw aanbrengt en die in dit decreet vermeld moeten worden, is de commissie van oordeel dat het erop aankomt, in de opsommingen geen enkel gewijzigd artikel van voornoemde wet te vergeten.

Vervolgens stelt een lid voor *in fine* van dit decreet een nieuw artikel toe te voegen waarin de wijzigingen aan de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en de stedenbouw, in hun geheel worden opgesomd.

De indiener van het subamendement stelt dat wij de wet in feite zelfs niet wijzigen maar er slechts elementen aan toevoegen. Dus de wet blijft volledig van kracht, wij vullen ze alleen aan. Hij preciseert dat het hier enkel gaat om supplementaire bepalingen. De termijn van de vermeldde wet van 29 maart 1962 verandert slechts wanneer het om een monument gaat. Dan voegen we er een bijkomende termijn bij.

Vervolgens stelt een lid voor *in fine* van dit decreet een nieuw artikel 17 aan de tekst van dit ontwerp van decreet toe te voegen waarin de wijzigingen van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en de stedenbouw, in hun geheel worden opgesomd. Dit lid wil dus een globaal bijkomend artikel invoegen waarin de gewijzigde artikelen worden opgesomd.

Een lid wijst erop dat er ter zake nog een probleem is i.v.m. de termijnverlenging voor ondergeschikte besturen ingeval van financiële toelage.

Na nog een lange gedachtenwisseling is de commissie tenslotte de mening toegedaan dat ook voor dit aspect de Cultuurraad bevoegd is. De termijn binnen welke de Minister zijn advies moet uitbrengen is slechts van bijkomende orde en het feit dat er een beroep wordt gedaan op de subsidieregeling bepaald door artikel 2, eerste lid, van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, verandert niets aan de grond van de zaak.

Behoudens enkele taalcorrecties bij § 2 worden er hier geen opmerkingen meer gemaakt.

Bij stemming wordt § 2 van dit subamendement van de regering en de commissie (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 4), eenparig aangenomen.

Vervolgens wordt § 2 van dit nieuw artikel 11 eveneens eenparig aangenomen.

Vervolgens wordt § 3 van het subamendement van de regering en de commissie (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 4), eenparig aangenomen.

Bij stemming wordt het subamendement van de heer A. De Beul op het subamendement van de regering en de commissie in verband met dit artikel 11, § 3, met eenparigheid van stemmen aangenomen.

Tenslotte wordt het aldus gesubamendeerde artikel 11, § 3, eenparig aangenomen.

Bij de bespreking van § 5 is de commissie het erover eens om structurele redenen deze paragraaf in twee nieuwe paragrafen onder te verdelen, te weten de §§ 4 en 5 van het nieuw artikel 11. De tekst hiervan luidt als volgt :

« § 4. Werken die werden begonnen zonder dat hiervoor de vereiste machtiging is bekomen of die worden uitgevoerd in strijd met bij zodanige machtiging vastgestelde voorwaarden, kunnen worden stilgelegd door de Minister, de provinciegouverneur, de burgemeester, de ambtenaren van de gerechtelijke politie, alsook door de daartoe door de Minister aangewezen ambtenaren, op eigen initiatief of op bevel van de Minister, desgevallend met behulp van de openbare macht.

§ 5. De genoemde personen hebben toegang tot de voor bescherming vatbare en beschermde onroerende goederen, om alle nodige opsporingen en vaststellingen te verrichten. Wanneer deze verrichtingen de kenmerken van een huiszoeking dragen mogen zij enkel worden uitgevoerd indien er aanwijzingen bestaan voor een misdrijf en op voorwaarde dat de politierechter hen daartoe heeft gemachtigd ».

Naar aanleiding van de discussie omtrent de nieuwe §§ 4 en 5 stelde een lid de vraag of men de stillegging der werken aan beëdigde ambtenaren zal kunnen toevertrouwen.

Een ander lid vermoedde dat dergelijke ambtenaren in feite reeds werkzaam zijn.

Nog een ander lid verwees in dit verband naar artikel 66 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en de stedenbouw. Hij meende dat de tekst van de nieuwe § 3 van dit artikel hiervan in feite melding had moeten maken. De bedoeling is hier duidelijk, aldus dit lid, om bestendige en gespecialiseerde ambtenaren voor toezicht op gebouwen, gebouwd met gemeenschapsgelden, aan te stellen.

Een lid wees erop dat in verband met de openbare veiligheid de conflicten tussen een burgemeester en de dienst voor stedenbouw legio kunnen zijn.

Gewezen werd tevens op het feit dat de burgemeester, gezien het algemeen karakter van dit begrip « openbare veiligheid », zijn bevoegdheid zou kunnen te buiten gaan.

In stemming gebracht worden achtereenvolgens de §§ 4 en 5 van het subamendement van de Regering en de commissie (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 4), eenparig aangenomen.

Tenslotte worden achtereenvolgens de §§ 4 en 5 van dit nieuw artikel 11 eveneens eenparig aangenomen.

Bij dit artikel dienen de regering en de commissie eenparig een subamendement in dat beoogt een nieuwe § 6 toe te voegen dat luidt als volgt :

« § 6. Bij overdracht van een beschermd monument of van een in een beschermd stads- of dorpsgezicht gelegen onroerend goed is de instrumenterende ambtenaar verplicht voorafgaandelijk een stedenbouwkundig attest aan te vragen en in de overdrachtsakte melding te maken dat bedoeld monument of onroerend goed beschermd is.

Bij het afleveren van bedoeld stedenbouwkundig attest zal de in artikel 11, § 2, bepaalde procedure nageleefd worden ».

Bij de discussie betreffende de nieuwe § 6 zijn de commissieleden het erover eens dat het begrip « overdracht » en het begrip « overdrachtsakte » in zijn meest uitgebreide betekenis moeten worden begrepen.

Vervolgens worden er bij deze nieuwe § 6 enkele taalcorrecties aangebracht.

In stemming gebracht wordt § 6 van het subamendement van de regering en de commissie (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 4), eenparig aangenomen.

Tenslotte wordt artikel 11, § 6, eveneens eenparig aangenomen.

Vervolgens wordt overgegaan tot de bespreking van de nieuwe § 7, die luidt als volgt :

« § 7. Sommige beschermde monumenten, stads- of dorpsgezichten kunnen omwille van hun uitzonderlijke architectuur-historische waarde voor het Europees bouwkundig erfgoed onder rechtstreekse bescherming van het Rijk worden geplaatst. De lijst wordt door de Minister opgesteld. De instandhoudings-, onderhouds- en restauratiekosten kunnen in voorkomend geval ten laste van het Rijk vallen ».

Bij de bespreking van dit door de regering en de commissie ingediende subamendement wordt eraan herinnerd dat reeds een gelijkaardige tekst als amendement op het oorspronkelijke artikel 14 van het ontwerp van decreet was ingediend (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 2).

De Minister onderlijnt dat de voorliggende tekst grotendeels beantwoordt aan de bekommernis die bij bovenvermeld amendement op het oorspronkelijke artikel 14 tot uiting kwam, namelijk om zowel om financiële als om technische redenen zeer grote openbare gebouwen met meer dan plaatselijk belang, een speciaal statuut toe te kennen.

De nadruk wordt er vooral op gelegd dat het Rijk niet uitsluitend en integraal alle kosten dient te dragen.

Naar aanleiding van de bespreking van deze nieuwe § 7 wenst een lid vervolgens het principe ingelast te zien, dat in geval van subsidiëring, de toegang tot het gebouw dient verplichtend gesteld.

Volgens de Minister is dit evident en daarenboven thans reeds het geval. Bijgevolg is, aldus de Minister, elke tekst-aanpassing overbodig.

Vervolgens ontstaat nog een gedachtenwisseling omtrent het beginsel dat in welbepaalde gevallen de eigenaar kan verplicht worden restauratie te aanvaarden.

Volgens een lid is het zelfs zo, dat indien een bescherming is geschied op grond van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, zelfs onteigeningsmogelijkheden bestaan.

Bij de verdere bespreking van deze nieuwe § 7 dient de heer A. De Beul een subamendement in op het subamendement van de regering en de commissie (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 5) ertoe strekkend :

1° Om *in fine* van de tekst de zinsnede « voor zover de betrokken eigenaars niet over de vereiste financiële middelen beschikken om op eigen kosten de werken uit te voeren » toe te voegen.

De indiener verantwoordt deze toegeving door te stellen dat het volkomen billijk is dat vermogende eigenaars zelf de kosten dragen voor het instandhouden, onderhouden en restaureren van hun patrimonium, en de gemeenschap slechts de kosten moet dragen waar het nodig is en niet anders kan.

2° Aan deze § 7 een tweede lid toe te voegen dat luidt als volgt :

« De door het Rijk gedragen kosten voor instandhoudings-, onderhouds- en restauratiekosten aan rechtstreeks

beschermde monumenten, stads- of dorpsgezichten kunnen worden teruggevorderd indien de eigenaars deze onroerende goederen vervreemden binnen de 10 jaar na het beëindigen van de uitgevoerde werken. »

In zijn verantwoording wijst de indiener erop dat ten einde speculatieve doeleinden zoveel mogelijk te beperken, het nuttig zou zijn dat de door het Rijk bekostigde meerwaarde gedurende 10 jaar na het beëindigen van de werken terugvorderbaar zou zijn.

3° Aan deze § 7 een derde lid toe te voegen dat luidt als volgt :

« De Minister regelt het onderzoek naar het vermogen van de eigenaars en bepaalt de terugvorderingsmodaliteiten ».

Hier meent de indiener er te moeten op wijzen dat hier een regeling van het onderzoek naar het vermogen noodzakelijk is alsmede een vastleggen van de gevallen waarin en de wijze waarop eventueel zal worden teruggevorderd. Hij meent dat het nuttig zou zijn de Minister deze opdracht toe te vertrouwen.

Enkele leden verklaren dan heel wat te voelen voor het in dit subamendement geformuleerde idee dat de gemeenschap niet alleen voor de kosten moet opdraaien.

Volgens een ander lid moet de staat inderdaad niet de vermogende financiële instellingen steunen. De moeilijkheid bestaat erin, aldus dit lid, dat dit decreet verplichtingen meebrengt en financiële gevolgen heeft. Welk gedeelte moet ten laste van het Rijk komen en welk gedeelte ten laste van het individu ? Men dient, aldus dit lid, een vergelijking te maken tussen de waarde van de monumenten en de omvang van de financiële inspanning. Daarom zou men eerder dienen te denken in de volgende richting : als een particulier een persoonlijk voordeel haalt dan zou er een verplichting moeten bestaan om zelf ook bij te dragen.

Een lid vreest dat het element « onderzoek naar het vermogen » weerstanden zal oproepen. Keert, men, aldus dit lid, dan niet terug naar het begrip « staat van behoefte » ?

De indiener van het subamendement voert aan dat het begrip « vermogen » veelvuldig in andere wetgevingen wordt gehanteerd : b.v. in verband met bouwpremies, studietoelagen, het speciaal onderstandsfonds, het leefminimum, e.d.

Een lid beklemtoont dat het hier gaat om een zaak waarvan het belang zich zal uitstrekken over de volgende generaties. De speculaties bewijzen dat men — gelukkig — nog waarde hecht aan dergelijke gebouwen. We mogen ons niet blind staren op het vermogen. Hij meent dan ook dat het subamendement overbodig is.

Een ander lid merkt op dat de laatste zin van § 7 te imperatief is. Er zou moeten staan « kunnen in voorkomend geval geheel of gedeeltelijk ten laste vallen ». Na discussie komt de commissie tot het besluit dat het gedeeltelijk al kan. Deze verbetering is dus inopportuun.

De indiener van het subamendement wijst er tenslotte op dat er particulieren zijn die hun eigendommen verbeteren via een subsidie en ze dan verkopen. Waarom dus niet een financieel artikel in het decreet opnemen ?

De Minister verklaart wel enig begrip te hebben voor dit subamendement. Zij is evenwel bevreesd voor het doorvoeren van het onderzoek naar het vermogen. Het is, aldus de Minister, ook gevaarlijk een uitspraak te doen over de verdeling van de lasten. Al deze problemen dienen

te worden opgelost via een financieringswet. De in dit subamendement geformuleerde ideeën kunnen hierin worden verwerkt.

De meeste commissieleden wijzen erop dat dit subamendement hier in ieder geval structureel niet op zijn plaats is, maar b.v. eerder bij § 3 had kunnen aan bod komen en het subamendement op § 7 daarenboven enkel betrekking heeft op gebouwen in het kader van het Europees erfgoed.

Hierop trekt de indiener zijn subamendement in.

Ter stemming gelegd wordt § 7 van het subamendement van de regering en de commissie (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 4), eenparig aangenomen.

Behoudens enkele taalcorrecties worden er bij deze § 7 geen opmerkingen meer gemaakt.

Tenslotte wordt artikel 11, § 7, eveneens eenparig aangenomen.

De heer B. Cools stelt dan voor als subamendement op het subamendement van de regering en de commissie (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 6) aan dit nieuw artikel 11 een § 8 toe te voegen die luidt als volgt :

« § 8. Bij toepassing van de subsidieregeling bepaald door artikel 2, eerste lid, van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, worden de financiële middelen van de betrokken eigenaars en vruchtgebruikers in aanmerking genomen ».

Een lid meent dat een wijziging van de vermelde wet van 7 augustus 1931 bij decreet op het stuk van de subsidieregeling zou meebrengen dat deze regeling alleen voor Vlaanderen zou gelden. Hij meent dat dus later via een financieringswet de mogelijkheden van financiering zouden kunnen worden vernieuwd.

Een ander lid verklaart wel akkoord te kunnen gaan met een financieringsdecreet, maar niet met een financieringswet. Hij vreest dat de procedure van zo'n wet veel te lang zal aanslepen.

Nog een ander lid vraagt of men niet kan inschrijven in het decreet dat men kan onteigenen bij speculatie.

Vervolgens dient de heer M. Coucke een subamendement op het subamendement van de regering en de commissie in (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) Nr. 6), om aan dit nieuwe artikel 11 een § 8 toe te voegen die luidt als volgt :

« § 8. De door het Rijk gedane kosten of verleende subsidies worden als medeëigendom aangezien en de daarvoor ontstane meerwaarde van het monument wordt als onverdeeld aandeel ingeschreven bij de Bewaarder van de Hypotheken ten gunste van het Rijk ».

De indiener verantwoordt zijn subamendement door de stellen dat, wanneer het Rijk subsidieert het ook mede-eigenaar moet worden. Ten belope van het bedrag dat het Rijk bijdraagt in subsidie, moet dit bij de hypotheekbevaarder worden vermeld.

De Minister waarschuwt hier onmiddellijk voor improvisatie. Zij stelt voor nu geen details te regelen en het financieringsprobleem te regelen via de financieringswet.

Ook door de heer A. De Beul wordt dan een subamendement op het subamendement van de regering en de commissie ingediend (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 7) om aan dit artikel een nieuwe § 8 toe te voegen die luidt als volgt :

« § 8. Bij toepassing van de subsidieregeling bepaald door artikel 2, eerste lid, van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, worden

het vermogen en de financiële middelen van de betrokken eigenaars en vruchtgebruikers in aanmerking genomen.

Twee derde van de verleende subsidies kan worden teruggevorderd indien de eigenaars de betrokken onroerende goederen vervreemden binnen de 10 jaar na het beëindigen van de gesubsidieerde werken.

De Minister regelt het onderzoek naar het vermogen en de financiële middelen van de eigenaars en vruchtgebruikers en bepaalt de terugvorderingsmodaliteiten ».

De indiener verantwoordt zijn subamendement met de bedenking dat, om redenen van verdelende rechtvaardigheid, de gemeenschap bij het verlenen van subsidies dient rekening te houden met het vermogen en de financiële draagkracht van de betrokken eigenaars en vruchtgebruikers.

Ten einde speculatieve bedoelingen te ontmoedigen, moet de gemeenschap over de mogelijkheid beschikken om alvast het grootste deel (twee derde) van de bekostigde meerwaarde terug te vorderen bij vroegtijdige vervreemding. Deze maatregel zal het restaureren niet ontmoedigen, vermits één derde van de subsidie hoe dan ook verworven blijft.

Een en ander vereist het vaststellen van een regeling voor het onderzoek naar het vermogen en de financiële middelen van de eigenaars en vruchtgebruikers alsmede voor de gevallen waarin en de wijze waarop eventueel zal worden teruggevorderd.

Enkele leden willen dan ter zake van de regering horen of deze de intentie heeft deze principes reeds toe te passen.

Na geschetst te hebben in welke mate de opties van het nieuwe decreet afwijken van de bedoeling van bovenvermelde wet van 7 augustus 1931, leest de Minister een intentieverklaring voor met als voornaamste punten :

- 1° het rekening houden met het vermogen van de eigenaars;
- 2° het vermijden van elke vorm van ongezonde speculatie;
- 3° de terugvorderbaarheid van de overheidstoelagen in geval van misbruik;
- 4° prioriteiten voor de restauratie van kleine gebouwen;
- 5° de voorwaarde van publieke toegankelijkheid, bij subsidiëring.

Beslist wordt de volledige tekst van de intentieverklaring in bijlage van het verslag te voegen (cf. bijlage 2).

Vervolgens wordt verder gegaan met de bespreking van de subamendementen op de nieuwe § 8 van artikel 11. Artikel 26, nummer 2, van het reglement van de Cultuuraad voorziet dat het meest verstrekkende subamendement eerst wordt besproken. De commissie is van oordeel dat dit het laatst ingediende subamendement van de heer A. De Beul is.

Bij zijn verantwoording betoogt deze indiener dat de Minister hem, via haar intentieverklaring, gelijk heeft gegeven. Daarom dringt hij erop aan dat zijn subamendement wordt aanvaard. De wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen wijzigen is een werk van lange adem. Ondertussen kan er — via het consulteren van de lijsten — aan speculatie gedaan worden. Het subamendement wil dit verhinderen.

De Minister heeft twee argumenten om dit subamendement niet aan te nemen :

1. Het verlenen van toelagen is geen automatisme. De Minister beslist immers.

Vervolgens kan de Minister bepaalde voorwaarden verbinden aan het toekennen van subsidies, met name zulke voorwaarden die in de lijn liggen van haar intentieverklaring.

2. Indien dit subamendement wordt aangenomen dan bevinden we ons qua bevoegdheid op een marginaal terrein, en zouden er zich situaties kunnen voordoen waarbij er, krachtens bovenvermelde wet van 7 augustus 1931, grotere voordelen zouden toegekend worden aan mensen beneden de taalgrens en in Brussel, dan aan mensen boven de taalgrens. Men grijpt in deze kwestie in op het eigendomsrecht en ongaarne zou de Minister ter zake discriminatie zien voorkomen.

Een lid herinnert eraan dat het probleem van verschillende normen boven en onder de taalgrens, de essentie van de culturele autonomie is.

De indiener van het subamendement maakt dan op zijn beurt gebruik van dit argument om te wijzen op het niet-marginaal karakter van de financiering.

Verder voert de indiener aan dat de wijziging van de wet van 7 augustus 1931 een hele procedure impliceert, die wel heel langdurig zou kunnen uitvallen.

De volgende Minister is, aldus dit lid, trouwens niet gebonden door deze intentieverklaring.

Een lid meent dan dat de intentieverklaring nog eens grondig zou moeten worden bekeken. Hij wijst ook op het niet gebonden zijn van een volgende regering.

Nog een ander lid stemt in met de inhoud van dit subamendement, maar gaat niet akkoord met het inschrijven van de tekst ervan in het decreet, omwille van de technische onuitvoerbaarheid (b.v. in geval van onverdeeldheid van de eigenaars). De Minister ziet haar repliek parallel met die van dit lid. Zij dringt er nogmaals op aan ter zake niet te improviseren.

Het eerste lid van dit subamendement, aldus de Minister, is zeer vrijblijvend. Voor een sluitende regeling zijn meer dwingende teksten nodig.

Wat gebeurt er b.v. wanneer de eigenaar sterft, wat gebeurt er met de erfenamen en met de terugvordering ?

De indiener zet dan nogmaals uiteen waarom rekening moet worden gehouden met de financiële middelen van de betrokkenen. Men kan bij het uitwerken van de uitvoeringsmodaliteiten perfect rekening houden met de uitzonderingsgevallen zoals erfeniskwesties e.d. De Minister heeft trouwens uiteindelijk het beschikkingsrecht.

In stemming gebracht, wordt het subamendement van de heer A. De Beul verworpen met 8 stemmen tegen 2, bij 2 onthoudingen.

Een lid motiveert zijn onthouding met te zeggen in principe tegen het invoeren van het onderzoek naar het vermogen te zijn, zonder dat daar een beperking op staat.

Vervolgens wordt overgegaan tot de verdere bespreking van het subamendement van de heer M. Coucke.

De indiener pleit er nogmaals voor dat de door het Rijk gedane kosten ook eigendom zouden blijven van het Rijk.

Een lid beaamt het eens te zijn met de geest van dit voorstel maar niet met de concrete uitwerking ervan.

Enkele leden menen dat dit subamendement niet alleen betrekking zou moeten hebben op de door het Rijk verleende subsidies, maar op alle subsidies.

De indiener stelt dat hij binnen het kader van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen wil blijven.

De Minister beaamt dat het om een interessante idee gaat, dat nochtans weinig operationeel is. Quid b.v. met het geval als twee overheden medeëigenaar zijn ?

Een lid pleit dan voor een samenvoeging van de subamendementen van de heren B. Cools en M. Coucke. De tekst, aldus dit lid, zou als volgt kunnen luiden :

« § 8. Bij toepassing van de subsidieregeling bepaald door artikel 2, eerste lid, van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen worden de door het Rijk gedane kosten of verleende subsidies als medeëigendom aanzien en de daardoor ontstane meerwaarde van het monument wordt als onverdeeld aandeel ingeschreven bij de Bewaarder van de hypothecken ten gunste van het Rijk ».

Een lid vraagt wat men bedoelt met de meerwaarde.

Volgens een ander lid zouden dit de door het Rijk gedane kosten en de subsidies zijn. Men zou, aldus dit lid, een deel van het gebouw dat slaat op deze meerwaarde, kunnen hypothekeken.

Nog een ander lid is de mening toegedaan dat ingevolge het recht van natrekking, dat laatste praktisch uiterst moeilijk zou zijn.

De Minister licht dan nogmaals de bedoelingen van het ontwerp van decreet toe. Wij willen, aldus de Minister, vooral de monumentenzorg aanmoedigen, en de procedure tot bescherming regelen.

Zij wijst er tevens op dat het gevaarlijk is te improviseren. Indien al deze moeilijkheden de zaak zouden afremmen dan gaat men een tegengesteld resultaat bereiken.

De meeste leden beamen dit standpunt van de Minister. Sommige van die leden wijzen er nochtans op dat men toch ook niet blind mag zijn voor de mogelijke uitwassen en misverstanden.

Zo wijst in dit verband een lid op de ervaring in Engeland opgedaan. Men moet een waarborg heben dat men niet speculatief gaat handelen. Een erfdienstbaarheid op het pand lijkt hem uitgesloten, terwijl het recht op medeëigendom hem iets te vergaand lijkt. Men zou beter nuanceren en dus de mogelijkheid inlassen (niet de verplichting) tot het hypothekeken voor het gedeelte dat gesubsidieerd is.

Na nog een lange gedachtenwisseling meent de Minister te mogen zeggen dat er voor de subamendementen van de heren B. Cools en M. Coucke iets te zeggen valt, mits dit niet leidt tot een overdreven blokkeren van de leefbaarheid van dit decreet.

Na nog een lange gedachtenwisseling, trekt de heer M. Coucke zijn subamendement in.

Vervolgens dient de heer M. Coucke met als medeondertekenaar de heer J. Van Elewyck een subamendement in op het subamendement van de regering en de commissie (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 8) om aan dit artikel een nieuwe § 8 toe te voegen die luidt als volgt :

« § 8. Bij toepassing van de subsidieregeling bepaald door artikel 2, eerste lid, van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, kan

het Rijk voor de verleende subsidies ambtshalve te zijnen gunste een hypotheek doen inschrijven bij de Bewaarder van de hypotheken ».

De regering dient dan op haar beurt een subamendement in op het subamendement van de regering en de commissie (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 8) ertoe strekkend aan dit artikel een nieuwe § 8 toe te voegen die luidt als volgt :

« § 8. Bij toepassing van de subsidieregeling, bepaald door artikel 2, eerste lid, van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, kunnen de verleende subsidies worden teruggevorderd, indien de eigenaars de betrokken onroerende goederen vervreemden binnen de 10 jaar van het beëindigen van de gesubsidieerde werken.

De Koning bepaalt de modaliteiten van de terugvorderbaarheid ».

De Minister wijst erop dat zij met haar subamendement hoopt een compromisoplossing na te streven die aan de wens van alle leden zou tegemoetkomen.

Na te hebben vastgesteld dat het nieuw regeringssubamendement aan hun intentie voldoet, trekken de indieners van het subamendement M. Coucke c.s. hun subamendement in.

Een lid wijst er dan op dat het subamendement van de heer B. Cools op iets anders slaat, namelijk op de verzuiming de speculatie tegen te gaan en dus rekening te houden met de financiële middelen van de eigenaars en dit bij het regeringssubamendement niet het geval is.

In dit verband verwijst de Minister dan opnieuw naar haar intentieverklaring.

Hetzelfde lid vraagt dan waarom de Minister, die wel een niet-vervreemdingstermijn van 10 jaar inschrijft, ook niet een ander principe, namelijk het onderzoek naar het vermogen inschrijft.

De Minister verklaart zich akkoord met het opnemen van het principe als eveneens de term « kan » of « kunnen » wordt opgenomen.

Een lid stelt de vraag of dit woord geen aanleiding tot willekeur kan geven.

De Minister zet nogmaals uiteen wat men met dit decreet beoogt. Men wil vooral het patrimonium beschermen. De overheid alleen kan het niet. Schrikt men de particuliere sector af dan zal het patrimonium verdwijnen. Principieel verzet ze zich daarom niet tegen het subamendement Cools, maar zij is de mening toegedaan dat dit subamendement de eigenaars kan afschrikken.

Een lid stelt dat het gebruik van de term « kunnen » toch een afzwakking zou inhouden.

Een lid wijst dan op het feit dat intentieverklaringen niet bindend zijn.

Volgens een ander lid zou het subamendement twee hoofdelementen moeten omvatten :

- 1° rekening houden met het vermogen;
- 2° het terugvorderen van de subsidies.

Na nog een lange discussie trekt de regering haar subamendement in en dient dan een nieuw subamendement in op het subamendement van de regering en de commissie (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 9) ertoe strekkend aan dit artikel een nieuwe § 8 toe te voegen die luidt als volgt :

« § 8. Bij toepassing van de subsidieregeling bepaald door artikel 2, eerste lid, van de wet van 7 augustus 1931

op het behoud van monumenten en landschappen kunnen o.m. de financiële inbreng van de betrokken eigenaars en vruchtgebruikers, alsmede de omvang van de restauratie en de bestemming van de gebouwen in aanmerking genomen worden ».

Een lid heeft dan bezwaar tegen de term « inbreng ».

Een ander lid stelt dan dat de inbreng van de betrokken eigenaars en vruchtgebruikers precies zelf wordt bepaald door het niveau van subsidiëring.

Er ontstaat dan een discussie over de term « inbreng ».

Een lid stelt ook het probleem van de bestemming. Quid indien de bestemming van een gebouw gewijzigd wordt ?

Een lid merkt dan op dat ook kapitaalkrachten in beperkte mate moeten kunnen profiteren en waarschuwt voor het afschrikken van privé-investeerders.

Nog een ander lid meent dat men de nadruk op kleinere projecten moet leggen.

In stemming gebracht wordt het subamendement van de heer B. Cools verworpen met 9 stemmen tegen 6.

*
**

Vervolgens wordt verder gegaan met de bespreking van het subamendement van de regering (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 9). Een lid meent dat de term « bestemming » overbodig is.

Een ander lid meent dat de term « financiële inbreng » een onduidelijk begrip is.

Enkele leden menen dat men naast de inbreng ook de financiële middelen in aanmerking moet nemen.

Een lid verklaart nochtans zich te zullen onthouden wanneer er geen plaats meer zou worden gelaten voor enige soepelheid of vrijheid.

Een lid meent dat er 5 elementen zijn, waarmee men absoluut rekening zou moeten houden, te weten :

- 1° de rangorde,
- 2° de waarde van de panden,
- 3° de bestemming van de monumenten,
- 4° de investering,
- 5° het vermogen van de eigenaars.

De Minister meent dat het regeringssubamendement niet strikt noodzakelijk is. Ze heeft het ingediend als een compromis van de bespreking dienaangaande en dringt opnieuw aan opdat de commissie genoeg zou nemen met haar intentieverklaring.

Zij verklaart in bevestigend geval, het regeringssubamendement (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 9) te zullen intrekken.

De heer A. De Beul dient dan een subamendement op het subamendement van de regering en de commissie (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 9) in, dat ertoe strekt aan dit artikel een § 8 toe te voegen die luidt als volgt :

« § 8. Bij toepassing van de subsidieregeling bepaald door artikel 2, eerste lid, van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, wordt rekening gehouden met de rangorde, de waarde en de bestemming van het project alsmede met de omvang van de uit te voeren werken en de daarvoor vereiste investe-

ringen, waarbij de financiële draagkracht van de betrokken eigenaars in aanmerking kan worden genomen.

De verleende subsidies kunnen al dan niet worden teruggevorderd indien de eigenaars de betrokken onroerende goederen vervreemden binnen 10 jaar na het beëindigen van de gesubsidieerde werken.

De Minister regelt de wijze waarop rekening wordt gehouden met de rangorde, de waarde en de bestemming van het project, alsmede met de vereiste investeringen en de financiële draagkracht van de betrokken eigenaars en stelt de regeling van de terugvordering vast ».

Bij de bespreking van dit subamendement, stelt een lid de zeer belangwekkende vraag met verstrekkende gevolgen, houdende een mogelijke restrictie op de vrijheid tot verkoop, ingevolge rijkssubsidiëring bij restauratie. Inderdaad dient te worden gewezen op het gevaar dat een eigenaar, na restauratie van zijn bezit, waarbij bij voorbeeld de overheid tot 90 procent der kosten zou dragen, die naderhand ongestoord zou verkopen of zelfs zou verkopen met belofte van subsidie. Dit lid verklaart eveneens veel te voelen voor een verbod tot vervreemding voor een periode van 10 jaar.

De meeste commissieleden beamen deze zienswijze, doch er stellen zich wel enige problemen inzake vormgeving.

De Minister vraagt zich aldus af of deze problematiek in dit decreet kan opgenomen worden, gezien de aard ervan.

Een lid meent dat de voorgestelde regeling bij koninklijk besluit moet gebeuren.

Naar aanleiding van deze bespreking wordt opnieuw de vraag gesteld naar het al dan niet dwingend karakter van de ministeriële subsidiëringen t.o.v. gemeente en/of provincie.

Een lid meent dat het koninklijk besluit in dit verband geen bindende kracht kan hebben, vermits er geen ambtshalve inschrijving in de begroting geschiedt.

Een ander lid stelt dat de begroting der gemeenten ressorteert onder de bevoegdheid van de Minister van Binnenlandse Zaken. De Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden dient bijgevolg, aldus dit lid, de getroffen regelingen met financiële implicaties aan de Minister van Binnenlandse Zaken mede te delen.

In verband met de tekst van het subamendement van de heer A. De Beul waarschuwt de Minister hier dan andermaal voor improvisatie. Zij meent dat de financiële regeling afzonderlijk moet gebeuren.

De indiener wijst erop dat het zijn bedoeling is de subsidiëring te regelen via algemene principes. Hij meent tevens dat de Minister daarenboven een ministerieel besluit zou kunnen uitvaardigen.

De Minister herhaalt haar argumenten :

1° improviseren is niet aangewezen;

2° het is de bedoeling niet de betrokkenen totaal te gaan binden.

Een lid zegt dan dat de Minister geen ministerieel besluit kan uitvaardigen binnen de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen maar dit, overeenkomstig artikel 2 van deze wet van 7 augustus 1931 wel kan worden geregeld bij koninklijk besluit.

Verschillende leden stellen dan voor dat een koninklijk besluit zou worden uitgevaardigd dat ter bekrachtiging zou worden voorgelegd aan de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap.

De Minister vraagt zich af of er geen probleem is i.v.m. de bepalingen van de wet van 16 juli 1973 waarbij de bescherming van de ideologische en filosofische strekkingen gewaarborgd wordt en het decreet betreffende het Cultuurpact van 28 januari 1974, en meer in het bijzonder met het artikel 10 dat handelt over de subsidiëeringsnormen.

Een lid stelt dan dat, als de Minister ervoor zorgt dat voor de toepassing van hogervermelde wet van 7 augustus 1931, voor de subsidiëeringsnormen er een koninklijk besluit wordt opgesteld en dit ter bekrachtiging aan de Cultuurraad voorlegt, men dan zowel in orde is met artikel 2 van deze wet van 7 augustus 1931, als met artikel 10 van de wet van 16 juli 1973 en het decreet van 28 januari 1974.

Na nog een lange gedachtenwisseling zijn de regering en de commissie het tenslotte eens om als subamendement (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 9) op het subamendement van de regering en de commissie (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 4), aan dit artikel een nieuwe § 8 toe te voegen die luidt als volgt :

« § 8. Voor de toepassing van de subsidieregeling van het Rijk, zoals bepaald door artikel 2, eerste lid, van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, legt de Minister binnen de zes maanden na de inwerkingtreding van onderhavig decreet, een koninklijk besluit ter bekrachtiging aan de Cultuurraad voor ».

De regering en de heer A. De Beul trekken bijgevolg dan ook hun subamendement (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 9) in.

Bij stemming wordt het nieuwe subamendement van de regering en de commissie eenparig aangenomen.

Vervolgens worden nog enkele taalcorrecties gemaakt.

In stemming gebracht, wordt tenslotte artikel 11 in zijn geheel eenparig goedgekeurd.

Art. 15 (nieuw art. 12)

Bij de bespreking van dit artikel wijst een lid erop dat ter verduidelijking, de eerste woorden van dit artikel « Geen erfdienstbaarheid.. » zouden moeten worden vervangen door de woorden « Geen nieuwe erfdienstbaarheid... » en dat *in fine* van dit artikel de woorden « na advies van de commissie » zouden moeten worden geschrapt.

Een ander lid wil aan dit artikel een tweede lid toevoegen dat stelt dat bij ontstentenis van ministeriële beslissing, de machtiging als verkregen zou worden beschouwd.

Na nog een lange gedachtenwisseling zijn de regering en de commissie het eens om bij subamendement (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 4) op het amendement van de regering (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 3) volgende tekst in te dienen :

« Geen nieuwe erfdienstbaarheden van openbaar nut kunnen op een beschermd monument of op een in een beschermd stads- of dorpsgezicht gelegen onroerend goed worden gevestigd dan bij machtiging van de Minister. De koninklijke besluiten tot vestiging van bedoelde erf-

dienstbaarheden worden genomen op gezamenlijke voordracht van de Minister tot wiens bevoegdheid het vestigen van de desbetreffende erfdienstbaarheden behoort. Deze beslissing wordt binnen de 6 maanden getroffen.

Bij ontstentenis van bedoelde ministeriële beslissing, wordt deze machtiging als verkregen beschouwd. »

In verband met de definitie en de algemene rechtsleer betreffende het begrip « erfdienstbaarheid van openbaar nut », ook « erfdienstbaarheid tot algemeen nut » genoemd, is de commissie het eens te verwijzen naar het « Overzicht van het Belgisch Administratief Recht » (vierde uitgave, nrs. 234 tot en met 237 van Prof. A. Mast). De nadruk werd hier vooral gelegd op het feit dat een erfdienstbaarheid van openbaar nut gevestigd is op een erf dat als een dienstbaar erf kan worden beschouwd, maar niet noodzakelijk het bestaan van een heersend erf vereist. Voor zover nodig, werd eveneens gewezen op het feit dat het de bedoeling is aan de eigenaar van het bezwaarde erf geen recht op vergoeding toe te kennen. Tenslotte wordt erop gewezen dat ook de wet van 7 augustus 1931 op de bescherming van monumenten en landschappen erfdienstbaarheden oplegt.

Daarenboven verwijst de commissie ook naar de Memorie van Toelichting door de toenmalige Minister bij het oorspronkelijk artikel 16, leden 2 en 3 (Gedr. St. 122 (1972-1973) — Nr. 1) verstrekt. Duidelijk werd daar gesteld dat, zonder deze bepaling, de uitwerking van een koninklijk besluit tot bescherming van een monument en uiteraard nu ook voor de stads- en dorpsgezichten, uitgehoud of vernietigd kunnen worden door de toepassing van andere wetten, decreten, verordeningen en/of besluiten.

Daarenboven is het de bedoeling dat dit artikel tevens de privaatrechtelijke erfdienstbaarheden gevestigd door 's mensen toedoen, en contractuele bepalingen m.b.t. het grondgebruik, welke strijdig zijn met de bepalingen van een beschermingsbesluit, teniet doet.

Een lid pleit dan nog om ter zake het advies van de gemeentebesturen in te winnen.

Tenslotte dient de heer A. De Beul een subamendement in op een subamendement van de regering en de commissie (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 6), ertoe strekkend om in de tweede zin van dit artikel na het woord « Minister » de woorden « en van de Minister » in te voegen.

De indiener betoogt dat het hier om een tekstverbetering gaat. Gezamenlijke voordracht, aldus dit lid, houdt in dat er twee ministers moeten betrokken zijn.

Het subamendement van de regering en de commissie op dit artikel wordt eenparig aangenomen.

Vervolgens worden nog enkele taalcorrecties aangebracht.

Bij stemming wordt het subamendement van de heer A. De Beul eveneens eenparig aangenomen.

Tenslotte wordt het nieuwe gesubamendeerde artikel 12 in zijn geheel eenparig aangenomen.

Art. 16 (nieuw art. 13)

Bij de bespreking van dit artikel zijn de commissieleden het erover eens, conform de geest van de vorige artikelen, bij het subamendement van de regering en de commissie (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 4) het amendement van de regering (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974 — Nr. 3), te wijzigen als volgt :

HOOFDSTUK V**Strafbepalingen****Art. 13**

« Onverminderd de toepassing van de bij het Strafwetboek of bij andere wetten of decreten bepaalde straffen, wordt gestraft met een gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en een geldboete van 1 000 tot 5 000 frank of met één van deze straffen alleen :

1. Hij die verzuimt de bij koninklijk besluit bepaalde voorschriften na te leven met betrekking tot de instandhouding en het onderhoud van voor bescherming vatbare of beschermde onroerende goederen, overeenkomstig artikel 5, § 4, en artikel 11, § 2.

2. Hij die zonder de in artikel 11, § 4, voorgeschreven machtiging, of in strijd met bij zodanige machtiging gestelde voorwaarden, werken uitvoert aan een beschermd monument of aan een, in een beschermd stads- of dorpsgezicht gelegen onroerend goed.

3. De instrumenterende ambtenaar die verzuimt, bij overdracht van een op een ontwerplijst opgenomen of beschermd monument, of van een in een ontwerplijst opgenomen beschermd stad- en dorpsgezicht gelegen onroerend goed, een stedenbouwkundig attest aan te vragen of verzuimt in de overdrachtsakte melding te maken dat bedoeld monument of onroerend goed in een ontwerplijst is opgenomen of beschermd werd, overeenkomstig artikel 5, § 5, en artikel 11, § 6 ».

Bij stemming wordt dit subamendement van de regering en de commissie eenparig aangenomen.

Vervolgens worden nog enkele taalcorrecties aangebracht.

Tenslotte wordt het nieuwe gesubamendeerde artikel 13 eveneens eenparig aangenomen.

Art. 17 (nieuw art. 14)

Dit artikel gaf geen aanleiding tot noemenswaardige opmerkingen.

Bij subamendement van de regering en de commissie (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 4) wordt het amendement van de regering (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 3), aangepast wat de nummering betreft. De nieuwe tekst van dit artikel luidt dan als volgt :

Art. 14

« De bepalingen van het eerste boek van het Strafwetboek, met inbegrip van de artikelen 66, 67, 69, tweede lid, en 85 zijn van toepassing op de bij artikel 13 bepaalde misdrijven ».

In stemming gebracht wordt dit subamendement van de regering en de commissie eenparig aangenomen.

Vervolgens wordt het nieuwe gesubamendeerde artikel 14 eveneens eenparig aangenomen.

Art. 18 (nieuw art. 15)

Vooraf wordt opgemerkt dat bij dit artikel de tekst van het regeringsamendement (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) —

Nr. 3) door de tekst van het subamendement van de regering en de commissie (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 4) inhoudelijk wordt gewijzigd.

Bij de bespreking van dit artikel dient de heer A. De Beul een subamendement in (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 6), dat ertoe strekt de tekst van dit artikel in *fine* aan te vullen als volgt :

« Bij het in gebreke blijven van de veroordeelde voert de Rijksdienst zes maanden na de betekening van het vonnis de vereiste werken uit op diens kosten ».

Ter verantwoording van zijn subamendement stelt de indiener dat de veroordeling weinig of geen praktische gevolgen zou hebben en een welbepaalde instantie moet worden aangeduid die belast is met de herstellingswerken, wanneer de veroordeelde in gebreke blijft.

Een lid wijst er dan op dat het zou kunnen gebeuren dat het gemeentebestuur kan besluiten vonnissen ter zake niet tot uitvoer te brengen.

Een ander lid stelt dan voor dat de Minister via de Rijksdienst zou worden gemachtigd.

Naar aanleiding van deze discussie wijst een lid dan nog op de Noorse wetgeving waar de Minister van Cultuur er kan toe besluiten bestaande gebouwen te slopen wanneer deze storend inwerken op een stads- of dorpsgezicht of op een natuurlijk landschap. De vraag rijst, aldus dit lid, of dergelijke bepaling ook in dit decreet niet dient te worden ingelast.

Bij stemming wordt het subamendement van de regering en de commissie eenparig aangenomen.

Vervolgens dient de regering een subamendement in (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 8) op het subamendement van de regering en de commissie, dat ertoe strekt in *fine* van dit artikel de tekst als volgt aan te vullen :

« De Minister of zijn gemachtigde kan de werken op kosten van de eigenaar laten uitvoeren ».

Een lid meent dat de termijn van 6 maand zeker in het regeringssubamendement moet komen.

Na nog een lange gedachtenwisseling zijn de regering en de commissie het eenparig eens het subamendement-De Beul en het subamendement van de regering te versmelten tot de volgende tekst :

« Bij het verstrijken van de termijn vastgesteld in het vonnis, kan de Minister of zijn gemachtigde, de werken op kosten van de eigenaar laten uitvoeren. »

Deze tekst wordt lid 2 van dit artikel.

Bij stemming wordt ook dit subamendement van de regering en de commissie eenparig aangenomen.

Vervolgens wordt er aan de tekst nog een taalcorrectie aangebracht.

Het geheel van het nieuwe gesubamendeerde artikel 15 wordt tenslotte eveneens eenparig aangenomen.

Art. 19 (nieuw art. 16)

Bij de bespreking van dit artikel wordt op het amendement van de regering (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 3) een subamendement van de regering en de commissie ingediend (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 4), waarvan de nieuwe redactie luidt als volgt :

HOOFDSTUK VI

Overgangs- en opheffingsbepalingen

Art. 16

« § 1. De wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, gewijzigd bij decreet van 13 juli 1972, wordt voor de in het Nederlandse taalgebied gelegen monumenten en stads- en dorpsgezichten, opgeheven, met uitzondering van de artikelen 2, eerste lid, 4, eerste lid, 5 tot 11, en 16 tot 20.

§ 2. De onder het stelsel van de wet van 7 augustus 1931, gewijzigd bij het decreet van 13 juli 1972, begonnen procedures tot rangschikking, worden voortgezet overeenkomstig bedoelde wet.

De rangschikkingsbesluiten genomen bij toepassing van de wet van 7 augustus 1931, gewijzigd bij decreet van 13 juli 1972, behouden hun rechtskracht tot zij overeenkomstig dit decreet worden gewijzigd of opgeheven. Ten aanzien van deze rangschikkingsbesluiten gelden al de gevolgen die dit decreet verbindt aan de koninklijke besluiten tot bescherming.

De bepalingen van dit decreet treden in werking op de door de Koning te bepalen datum en uiterlijk op 1 januari 1976 ».

Bij stemming wordt het subamendement op dit artikel eenparig aangenomen.

Vervolgens worden er aan de tekst nog enkele taalcorrecties aangebracht.

Duidelijk wordt hier gesteld dat de term « rangschikking » gebruikt in de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, best zou worden vervangen door de termen « erkenning als beschermd monument ». Dit uiteraard zonder de betekenis of de inhoud van de term « rangschikking » te wijzigen.

Tenslotte wordt het gesubamendeerde nieuw artikel 16 eveneens eenparig aangenomen.

Art. 17 (nieuw)

Vervolgens dient de regering bij wijze van subamendement (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 8) op het subamendement van de regering en de commissie (Gedr. St. 15 (B.Z. 1974) — Nr. 4), een nieuw artikel 17 in, dat luidt als volgt :

« De in artikel 5, § 4, en in artikel 11, § 2, opgesomde instanties zijn die welke worden bedoeld in artikelen 44 tot 47, 48, 51, 54 en 58 van de wet van 29 maart 1962 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening en stedenbouw, gewijzigd bij de wetten van 22 april 1970 en van 22 december 1970 ».

De Minister licht het (nieuwe) artikel 17 toe en verklaart dat dit er is gekomen naar aanleiding van de nota van het secretariaat van de Cultuuraad m.b.t. het probleem van de vermelding van de artikelen van hogervermelde wet van 29 maart 1962, die door dit decreet veranderd worden.

Bij de stemming wordt dit subamendement eenparig aangenomen.

Vervolgens wordt aan de tekst nog een taalcorrectie aangebracht.

Tenslotte wordt het nieuwe gesubamendeerd artikel 17 eveneens eenparig aangenomen.

Eindstemming

In stemming gebracht wordt het ontwerp van decreet eenparig aangenomen.

De Verslaggever,
R. LECLUYSE

De Voorzitter,
J. VAN ELEWYCK

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

ONTWERP VAN DECREET

tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten

HOOFDSTUK 1

Algemene bepalingen

Artikel 3

Dit decreet regelt de bescherming, de instandhouding, het onderhoud en het herstel van in het Nederlandse taalgebied gelegen monumenten en stads- en dorpsgezichten.

Art. 2

Dit decreet verstaat onder :

1. de Minister : de Minister tot wiens bevoegdheid de Nederlandse cultuur behoort.

2. monument : een onroerende zaak, werk van de mens of van de natuur of van beide samen, die van algemeen belang is omwille van haar artistieke, wetenschappelijke, historische, volkskundige, industrieel-archeologische of andere sociaal-culturele waarde, inbegrepen de zich erin bevindende roerende zaken, onroerend door bestemming.

3. stads- of dorpsgezicht : een groepering van één of meer monumenten en/of onroerende goederen met omgevende bestanddelen, zoals onder meer beplantingen, omheiningen, waterlopen, bruggen, wegen, straten en pleinen, die omwille van haar artistieke, wetenschappelijke, historische, volkskundige, industrieel-archeologische of andere sociaal-culturele waarde van algemeen belang is.

4. voor bescherming vatbaar monument, stads- of dorpsgezicht : de onder 2 en 3 bedoelde monumenten en stads- of dorpsgezichten, die werden ingeschreven op de krachtens dit decreet daartoe aangelegde ontwerpen van lijst.

5. beschermde monumenten en stads- of dorpsgezichten : de onder 2 en 3 bedoelde monumenten en stads- of dorpsgezichten, die bij koninklijk besluit beschermd zijn.

6. eigenaars en vruchtgebruikers : eigenaars en vruchtgebruikers volgens de gegevens van het kadaster.

HOOFDSTUK II

Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen

Art. 3

De Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen, Nederlandse sectie, hierna te noemen de Koninklijke Commissie, heeft tot taak de Minister van advies te dienen inzake monumenten en stads- en dorpsgezichten. Zij verricht voorts werkzaamheden haar bij of krachtens dit decreet opgedragen.

De Koninklijke Commissie bestaat uit een centrale commissie en provinciale commissies.

De Koning bepaalt de bevoegdheid, de samenstelling en de werking van de Koninklijke Commissie.

HOOFDSTUK III

Rijksdienst voor Monumenten- en Landschapszorg

Art. 4

Er is een Rijksdienst voor Monumenten- en Landschapszorg, hierna te noemen de Rijksdienst, die tot taak heeft het beleid inzake de bescherming, de instandhouding, het onderhoud en het herstel van monumenten en stads- en dorpsgezichten voor te bereiden en uit te voeren.

De Rijksdienst bestaat uit een hoofdbestuur en provinciale directies.

De Rijksdienst verleent aan de Koninklijke Commissie medewerking bij de uitvoering van haar taak en neemt tevens het secretariaat van de Koninklijke Commissie waar.

De Koning bepaalt zijn samenstelling en zijn werking.

HOOFDSTUK IV

De bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten

AFDELING 1

De voorontwerpen en de ontwerpen van lijst van de voor bescherming vatbare monumenten en stads- en dorpsgezichten

Art. 5

§ 1. De Minister legt per gemeente één of meer voorontwerpen van lijst van de voor bescherming vatbare monumenten en stads- en dorpsgezichten aan en vervolledigt deze. Deze voorontwerpen van lijst bevatten de mogelijk op te leggen erfdienstbaarheden.

Openbare besturen en particulieren kunnen de Minister verzoeken, monumenten en stads- en dorpsgezichten in de voorontwerpen van lijst op te nemen.

§ 2. De voorontwerpen van lijst worden door de Minister gelijktijdig :

1° ter advies voorgelegd aan de provinciale commissie en aan de provinciale directie van het bestuur van de stedenbouw. Deze adviezen worden binnen 60 dagen na ontvangst uitgebracht, zoniet worden ze geacht gunstig te zijn;

2° voor openbaar onderzoek gepubliceerd in ten minste drie Nederlandstalige dag- en/of weekbladen;

3° bij ter post aangetekende brief betekend aan de erop vermelde eigenaars of vruchtgebruikers van monumenten. Zowel bij de publikatie als bij de betekening wordt uitdrukkelijk vermeld de einddatum van de termijn gedurende welke bij het betrokken gemeentebestuur opmerkingen en bezwaren kunnen worden ingediend. De termijn van het openbaar onderzoek bedraagt 30 dagen;

4° bij het betrokken gemeentebestuur neergelegd ter advies en ter aanplakking, in de daarop vermelde stads- en dorpsgezichten voor het openen van een proces-verbaal waarin de opmerkingen en bezwaren worden opgenomen.

Bij het verstrijken van de vastgestelde termijn wordt het proces-verbaal door het college afgesloten. Binnen de 15 dagen na het afsluiten zendt het college het proces-verbaal samen met haar advies, aan de Minister over. Bij ontstentenis van een binnen de voorgeschreven termijn overgezonden advies wordt dit als gunstig beschouwd.

§ 3. De Minister stelt de ontwerpen van lijst vast. Deze ontwerpen van lijst worden gepubliceerd in het Belgisch **Staatsblad**.

De rechtsgevolgen treden in werking vanaf de bekendmaking in het Belgisch **Staatsblad** of vanaf de betekening aan het betrokken gemeentebestuur, aan de eigenaars en de vruchtgebruikers.

De eigenaars of vruchtgebruikers van de op de voorontwerpen van lijst voorkomende monumenten of van in een stads- of dorpsgezicht gelegen onroerende goederen die niet behouden werden op de ontwerpen van lijst, worden hiervan in kennis gesteld.

De eigenaar en/of vruchtgebruiker geven bij ter post aangetekende brief kennis van de betekening aan de huurders of de bewoners, binnen 10 dagen na ontvangst ervan op straffe van hoofdelijke aansprakelijkheid voor het herstel en de schadeloosstelling zoals bedoeld in artikel 15 van dit decreet. In de betekening aan de eigenaar en/of vruchtgebruiker wordt deze verplichting vermeld.

§ 4. Onverminderd de door een koninklijk besluit bepaalde algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud zijn voor alle vergunningen te verlenen volgens de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en de stedenbouw, gewijzigd bij de wetten van 22 april 1970 en van 22 december 1970, de vergunning verlenende instanties alsmede de gemachtigde ambtenaar van stedenbouw, ertoe gehouden binnen 30 dagen na ontvangst van het dossier advies in te winnen bij de Minister of zijn gemachtigde. De Minister brengt binnen dertig dagen bij hen een bindend advies uit.

Bij ontstentenis van een binnen de voorgeschreven termijn overgezonden advies, wordt dit als gunstig beschouwd.

§ 5. Bij overdracht van een op een ontwerp van lijst opgenomen monument, of van een in een stads- of dorpsgezicht gelegen onroerend goed, moet de instrumenterende ambtenaar verplicht vooraf een stedenbouwkundig attest aanvragen en in de overdrachtsakte vermelden dat bedoeld monument of onroerend goed op een ontwerp van lijst is opgenomen.

Bij het afgeven van bedoeld stedenbouwkundig attest moet de in artikel 5, § 4, bedoelde procedure nageleefd worden.

§ 6. Op verzoek van openbare besturen en particulieren kan de Minister, de Koninklijke Commissie gehoord, monumenten en stads- en dorpsgezichten van de ontwerpen van lijst schrappen. Dit verzoek wordt bij ter post aangetekende brief tot de Minister gericht.

Art. 6

In dringende omstandigheden kan de Minister, in afwijking van de procedure bedoeld in het voorgaande artikel, bij gemotiveerde beslissing de rechtsgevolgen bedoeld in artikel 5, §§ 3 en 4, van onmiddellijke toepassing verklaren voor een eenmalige termijn van ten hoogste 120 dagen vanaf de betekening aan de eigenaars, de vruchtgebruikers, aan de vergunning verlenende overheid alsmede aan de gemachtigde ambtenaar van stedenbouw.

AFDELING II

Koninklijk besluit tot bescherming van een monument en stads-of dorpsgezicht

Art. 7

De Koning, de Koninklijke Commissie gehoord, gaat over tot de definitieve bescherming van de op de ontwerpen van lijst voorkomende monumenten en stads- en dorpsgezichten. Deze worden in het Belgisch **Staatsblad** gepubliceerd.

Dit koninklijk besluit vermeldt de algemene en desgevallend specifieke voorschriften inzake instandhouding en onderhoud.

De inschrijving op de ontwerpen van lijst vervalt van rechtswege indien deze koninklijke besluiten niet zijn opgenomen uiterlijk één jaar na de publikatie van de voormelde ontwerpen van lijst in het **Belgisch Staatsblad**. Die termijn kan, bij gemotiveerde beslissing van de Minister, eenmaal voor ten hoogste 6 maanden worden verlengd.

Art. 8.

§ 1. Het koninklijk besluit waarbij het monument of stads- of dorpsgezicht in bescherming wordt genomen, treedt in werking bij de betekening aan de eigenaars of uiterlijk de dag van de bekendmaking in het Belgisch **Staatsblad**.

§ 2. Wanneer voor het gebied waarin het monument of stads- of dorpsgezicht gelegen is een door de Koning goedgekeurd plan van aanleg of een verkavelingsvergunning bestaat wordt het koninklijk besluit tot bescherming genomen op gezamenlijke voordracht van de Minister, bedoeld in artikel 2 en van de Minister tot wiens bevoegdheid de ruimtelijke ordening en stedenbouw behoren.

§ 3. Het koninklijk besluit tot bescherming van een stads- of dorpsgezicht bevat in bijlage een plan met nauwkeurige aflijning van het beschermde gebied. Het vermeldt de bijzondere beperkingen die met het oog op de vrijwaring van de wezenlijke kenmerken van het beschermde monument, stads- of dorpsgezicht aan het eigendomsrecht worden gesteld.

§ 4. De eigenaar of vruchtgebruiker geeft bij ter post aangetekende brief kennis van de betekening aan de huurders of bewoners, binnen 10 dagen na ontvangst ervan, op straffe van hoofdelijke aansprakelijkheid voor het herstel en de schadeloosstelling zoals bedoeld in de artikelen 13 en 15 van dit decreet. In de in § 1 bedoelde betekening wordt van deze verplichting melding gemaakt.

Art. 9.

Het koninklijk besluit waarbij het monument of stads- of dorpsgezicht in bescherming wordt genomen, heeft verordenende kracht. Er mag alleen worden van afgeweken in de door dit decreet bepaalde gevallen en vormen.

De Koning besluit, de Koninklijke Commissie gehoord, tot het opheffen of wijzigen van het koninklijk besluit tot bescherming van een monument of stads- en dorpsgezicht.

AFDELING III

Register van beschermde monumenten en stads- en dorpsgezichten

Art. 10

§ 1. De Rijksdienst houdt voor elke gemeente een register bij van beschermde monumenten en stads- en dorpsgezichten. De Minister stelt de inrichting van het register vast.

§ 2. Afschriften van het register berusten voor kosteloze inzage bij de Rijksdienst, het bestuur voor de stedenbouw, het provinciebestuur, het gemeentebestuur, het kadaster en de bewaarder der hypotheek, elk voor hun ambtsgebied. Eenieder kan zich op zijn kosten uittreksels uit het register doen verstrekken.

§ 3. De bij koninklijk besluit beschermde monumenten komen in aanmerking voor het aanbrengen van een herkenningsteken.

De Minister bepaalt, de Koninklijke Commissie gehoord, het model van dit herkenningsteken.

AFDELING IV

Beschermde monumenten en stads- en dorpsgezichten

Art. 11

§ 1. De eigenaars en vruchtgebruikers van een beschermd monument of van een in een beschermd stads- of dorpsgezicht gelegen onroerend goed, zijn ertoe gehouden, door de nodige instandhoudings- en onderhoudswerken, het in goede staat te behouden en het niet te ontsieren, te beschadigen of te vernielen.

§ 2. Onverminderd de in het koninklijk besluit tot bescherming bepaalde algemene en specifieke voorschrif-

ten inzake instandhouding en onderhoud, zijn voor alle vergunningen te verlenen op grond van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en de stedenbouw, gewijzigd bij de wetten van 22 april 1970 en van 22 december 1970, alle vergunning verlenende instanties alsmede de gemachtigde ambtenaar van stedenbouw ertoe gehouden binnen 30 dagen na ontvangst van het dossier advies in te winnen bij de Minister of zijn gemachtigde. De Minister brengt binnen 30 dagen bij hen een bindend advies uit.

Bij ontstentenis van een binnen de voorgeschreven termijn overgezonden advies, wordt dit als gunstig beschouwd.

§ 3. De Minister of zijn gemachtigde beschikt over een bijkomende termijn van 4.5 dagen voor het uitbrengen van een bindend advies wanneer bij de aanvraag tot het uitvoeren van werken een beroep wordt gedaan op de subsidiëeringsregeling bepaald door artikel 2, eerste lid, van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen.

In dit geval wordt de termijn voor de gemachtigde ambtenaar van stedenbouw bedoeld in § 2 van dit artikel, evenals de termijn van 75 dagen, waarover het vergunning verlenende schepencollege op grond van artikel 54 van voormelde wet van 29 maart 1962 beschikt om zijn beslissing aan de aanvrager kenbaar te maken, eveneens met 45 dagen verlengd.

§ 4. Werken die werden begonnen zonder dat hiervoor de vereiste machtiging is bekomen of die worden uitgevoerd in strijd met bij zodanige machtiging gestelde voorwaarden, kunnen worden stilgelegd door de Minister, de provinciegouverneur, de burgemeester, de ambtenaren van de gerechtelijke politie, alsook door de daartoe door de Minister aangewezen ambtenaren, op eigen initiatief of op bevel van de Minister, desgevallend met behulp van de openbare macht.

§ 5. De genoemde personen hebben toegang tot de voor bescherming vatbare onroerende goederen, om alle nodige opsporingen en vaststellingen te verrichten. Wanneer deze verrichtingen de kenmerken van een huiszoeking dragen mogen zij enkel worden uitgevoerd indien er aanwijzingen bestaan voor een misdrijf en op voorwaarde dat de politierechter hen daartoe heeft gemachtigd.

§ 6. Bij overdracht van een beschermd monument of van een in een beschermd stads- of dorpsgezicht gelegen onroerend goed moet de instrumenterende ambtenaar verplicht vooraf een stedenbouwkundig attest aanvragen en in de overdrachtsakte vermelden dat bedoeld monument of onroerend goed beschermd is.

Bij het afgeven van bedoeld stedenbouwkundig attest zal de in artikel 11, § 2, bepaalde procedure worden nageleefd.

§ 7. Sommige beschermde monumenten en stads- of dorpsgezichten kunnen omwille van hun uitzonderlijke architectuur-historische waarde voor het Europese bouwkundig erfgoed onder rechtstreekse bescherming van het Rijk worden geplaatst. De Minister stelt de lijst op. De instandhoudings-, onderhouds- en restauratiekosten kunnen in voorkomend geval ten laste van het Rijk vallen.

§ 8. Voor de toepassing van de subsidieregeling van het Rijk, zoals bepaald in artikel 2, eerste lid, van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, legt de Minister binnen zes maanden

na de inwerkingtreding van onderhavig decreet, een koninklijk besluit ter bekrachtiging aan de Cultuuraad voor.

Art. 12

Geen nieuwe erfdienstbaarheden van openbaar nut kunnen op een beschermd monument of op een in een beschermd stads- of dorpsgezicht gelegen onroerend goed worden gevestigd dan bij machtiging van de Minister. De koninklijke besluiten tot vestiging van bedoelde erfdienstbaarheden worden genomen op gezamenlijke voordracht van de Minister bedoeld in artikel 2 en van de Minister tot wiens bevoegdheid het vestigen van de bedoelde erfdienstbaarheden behoort. Deze beslissing wordt binnen 6 maanden getroffen.

Bij ontstentenis van bedoelde ministeriële beslissing, wordt deze machtiging als verkregen beschouwd.

HOOFDSTUK V

Strafbepalingen

Art. 13

Onverminderd de toepassing van de bij het Strafwetboek of bij andere wetten of decreten bepaalde straffen, wordt gestraft met een gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en een geldboete van 1000 tot 5 000 frank of met één van deze straffen alleen :

1. hij die verzuimt de overeenkomstig artikel 5 § 4 en artikel 11 § 2 bij koninklijk besluit bepaalde voorschriften na te leven met betrekking tot de instandhouding en het onderhoud van voor bescherming vatbare of beschermde onroerende goederen;

2. hij die zonder de in artikel 11, § 4, voorgeschreven machtiging, of in strijd met bij zodanige machtiging gestelde voorwaarden, werken uitvoert aan een beschermd monument of aan een, in een beschermd stads- of dorpsgezicht gelegen onroerend goed.

3. de instrumenterende ambtenaar die verzuimt, bij overdracht van een op een ontwerp van lijst opgenomen of van een beschermd monument, of van een in een ontwerp van lijst opgenomen beschermd stads- of dorpsgezicht gelegen onroerend goed, overeenkomstig artikel 5 § 5 en artikel 11 § 6 een stedenbouwkundig attest aan te vragen of verzuimt in de overdrachtsakte te vermelden dat bedoeld monument of onroerend goed in een ontwerp van lijst is opgenomen of beschermd werd.

Art. 14.

De bepalingen van het eerste boek van het Strafwetboek, met inbegrip van de artikelen 66, 67, 69, tweede lid, en 85, zijn van toepassing op de bij artikel 13 bepaalde misdrijven.

Art. 15

Bij elk vonnis van veroordeling wordt bevel gegeven tot het terugbrengen van het goed of de goederen in hun vroegere toestand en dit op kosten van de veroordeelde, onverminderd de schadeloosstelling.

Bij het verstrijken van de in het vonnis vastgestelde termijn, kan de Minister of zijn gemachtigde de werken op kosten van de eigenaar laten uitvoeren.

HOOFDSTUK VI

Overgangs- en opheffingsbepalingen

Art. 16

§ 1. De wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, gewijzigd bij decreet van 13 juli 1972, wordt voor de in het Nederlandse taalgebied gelegen monumenten en stads- en dorpsgezichten, opgeheven, met uitzondering van de artikelen 2, eerste lid, 4, eerste lid, 5 tot 11, en 16 tot 20.

§ 2. De onder het stelsel van de wet van 7 augustus 1931, gewijzigd bij het decreet van 13 juli 1972, begonnen procedures tot erkenning als beschermd monument, worden voortgezet overeenkomstig bedoelde wet.

De rangschikkingsbesluiten genomen bij toepassing van de wet van 7 augustus 1931, gewijzigd bij decreet van 13 juli 1972, behouden hun rechtskracht tot zij overeenkomstig dit decreet worden gewijzigd of opgeheven. Ten aanzien van deze erkenningsbesluiten gelden al de gevolgen die dit decreet verbindt aan de koninklijke besluiten tot bescherming.

De bepalingen van dit decreet treden in werking op de door de Koning te bepalen datum en uiterlijk op 1 januari 1976.

Art. 17

De in artikel 5, § 4, en in artikel 11, § 2, opgesomde instanties zijn die welke worden bedoeld in de artikelen 44 tot 47, 48, 51, 54 en 58 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en de stedenbouw, gewijzigd bij de wetten van 22 april 1970 en van 22 december 1970.
